

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Analýza úvěrových produktů pro fyzické osoby

Analysis of credit products for individuals

Student: Radka Stehlíková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Dana Forišková, Ph.D.

Ostrava 2010

Zadání bakalářské práce

Student: **Radka Stehlíková**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202R010 Finance**
Specializace: **00 Finance**
Téma: **Analýza úvěrových produktů pro fyzické osoby**
Analysis of credit products for individuals

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika úvěrových produktů určených fyzickým osobám
 3. Komparace spotřebitelských úvěrů u vybraných českých bank
 4. Porovnání dosažených výsledků
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde, a. s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
- LIŠKA, P. *Zákon o bankách a předpisy související. Zákony s poznámkami*. 1. vyd. Praha: C. H. BECK, 1999. 674 s. ISBN 80-7179-176-8.
- PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha: Oeconomica, 2007. 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Dana Forišková, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 07.05.2010

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne: 7. května 2010

.....

Radka Stehlíková

Poděkování

„Děkuji Ing. Daně Foriškové, Ph.D., vedoucí mé bakalářské práce, za odbornou pomoc, připomínky, cenné konzultace a rady.“

Obsah

1	Úvod	3
2	Charakteristika úvěrových produktů určených fyzickým osobám	4
2.1	Úvěrové produkty obecně.....	4
2.2	Postup banky při poskytování úvěru	5
2.2.1	Žádost o poskytnutí úvěru	5
2.2.2	Úvěrová analýza.....	6
2.2.3	Uzavření úvěrové smlouvy	10
2.2.4	Kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy	13
2.3	Úvěrové produkty poskytované fyzickým osobám	13
2.3.1	Kontokorentní úvěr.....	14
2.3.2	Hypoteční úvěry.....	14
2.3.3	Americká hypotéka	16
2.3.4	Stavební úvěr	17
2.3.5	Kreditní karta	18
2.3.6	Spotřebitelské úvěry	19
3	Komparace spotřebitelských úvěrů u vybraných českých bank	23
3.1	Charakteristika vybraných bank a jejich neúčelových bankovních produktů	23
3.1.1	Nabídka spotřebitelského úvěru od GE Money Bank, a. s.	23
3.1.2	Nabídka spotřebitelského úvěru od Poštovní spořitelny.....	26
3.1.3	Nabídka spotřebitelského úvěru od Raiffeisenbank, a. s.....	28
3.1.4	Nabídka spotřebitelského úvěru od Volksbank CZ, a. s.....	30
3.2	Vybrané metody pro komparaci spotřebitelských úvěrů.....	32
3.2.1	Metody stanovení vah kritérií.....	32
3.2.2	Metody stanovení pořadí variant	34
3.3	Zhodnocení spotřebitelských úvěrů.....	35
3.3.1	Stanovení kritérií	35
3.3.2	Stanovení vah	38
3.3.3	Zhodnocení úvěru pomocí Fullerovy metody	39
3.3.4	Zhodnocení úvěrů pomocí bodovací metody.....	40
4	Porovnání dosažených výsledků.....	40
4.1	Spotřebitelský úvěr od GE Money Bank.....	41

4.2	Spotřebitelský úvěr od Poštovní spořitelny	41
4.3	Spotřebitelský úvěr od Raiffeisenbank.....	41
4.4	Spotřebitelský úvěr od Volksbank CZ.....	42
5	Závěr	44
	Seznam použité literatury	46
	Seznam zkratk a symbolů	
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	

1 Úvod

Pro mnohé z lidí představuje život, respektive jednu z jeho základních etap, bydlet ve svém, zařídit si svůj domov, mít auto, postarat se o děti, zařídit si dovolenou, případně dále se vzdělávat a podobně. V současné době však není nic zadarmo a šetřit znamená kromě dlouhého čekání také změnu názorů a vkusu. Lidé proto volí rychlejší a dá se také říci opačnou variantu a tou je úvěr. Pomocí úvěru lze totiž tyto cíle splnit téměř okamžitě, a pak po tu dobu, po kterou by jinak čekali, než si našetří potřebné finance, splácí částku za svůj „sen“. Úvěry poskytují jak banky, tak nebankovní instituce a v současné době je jich celá řada.

Cílem bakalářské práce bude z nabízených úvěrových produktů určených fyzickým osobám porovnat bankovní neúčelové spotřebitelské úvěry. Komparace spotřebitelských úvěrů bude provedena u vybraných bank pomocí metod vícekriteriálního rozhodování, a to Fullerovou metodou a bodovou metodou.

V druhé části bakalářské práce se seznámíme s pojmem úvěrové obchody, následně si charakterizujeme postup, který banky dodržují při poskytování úvěru jednotlivým klientům, a uvedeme jednoduchou charakteristiku úvěrů, které banky nabízí. To znamená, popíšeme, jakým způsobem klient žádá o bankovní úvěr, které dokumenty musí doložit, na základě čeho se banka rozhoduje, zda úvěr poskytne, co je to úvěrová smlouva a jaké náležitosti musí mít a jakým způsobem a proč banka kontroluje dodržování jejích podmínek.

Třetí kapitola nás seznámí s vybranými bankami a neúčelovými spotřebitelskými úvěry, které tyto banky poskytují. Dále v této části bakalářské práce budou stručně charakterizovány vícekriteriální metody, tedy metody pro stanovení vah i pro stanovení pořadí vybraných úvěrů. Z těchto metod aplikujeme Fullerovu metodu a poté metodu bodovou.

V poslední, čtvrté, kapitole zhodnotíme dosažené výsledky z předešlé kapitoly, provedeme komparaci bankovních neúčelových spotřebitelských úvěrů a vyhodnotíme nejvýhodnější úvěr pro klienta na základě jím stanovených kritérií.

2 Charakteristika úvěrových produktů určených fyzickým osobám

V této kapitole se seznámíme s pojmem úvěrové obchody, přiblížíme si postup bank při poskytování úvěru, popíšeme některé typy úvěrů, a uvedeme jednoduchou charakteristiku úvěrů, které banky nabízí. K vypracování této kapitoly byla použita především literatura, Dvořák (2005), Kalabis (2005), Sekerka (1997)

2.1 Úvěrové produkty obecně

Úvěrové produkty patří v dnešní době k nejžádanějším formám financování nejen u podnikatelů, ale také u soukromých osob. Umožňují financovat záměry z cizích zdrojů. Na trhu je možné najít nejen produkty specializované, poskytované pouze na přesně vymezený účel, jako jsou hypoteční úvěry a úvěry ze stavebního spoření, ale také produkty univerzální, které nejsou vázané na předem určitý způsob využití. Úvěry, které banky poskytují, se liší různými charakteristikami, jako je doba splatnosti, účel, na který je úvěr poskytován, způsob čerpání úvěru, zajištění úvěru a podobně. Kromě klasických úvěrových produktů nabízí banky také závazkové úvěry neboli bankovní záruky. U těchto produktů se banka určitým způsobem zaručuje za svého klienta, tzn., že splní závazek za klienta v případě, že to neudělá dlužník (klient). Bankovní úvěry patří k aktivním bankovním operacím a tvoří nejvýznamnější složku bankovních obchodů. Jsou hlavní položkou aktiv bank, která jim zajišťuje příjmy. Svými úvěrovými produkty banky vstupují na úvěrový trh, kde se setkávají i s nebankovními subjekty, které nabízejí podobné služby. Tyto subjekty nabízí úvěry s vyšší úrokovou mírou a mají spoustu skrytých poplatků. Proto by nebankovní úvěr měl být poslední možnou volbou, když si potřebujeme nebo chceme vzít úvěr.

Úvěr můžeme charakterizovat jako dočasné zapůjčení finančních prostředků klientovi za úplatu, tj. úroky. Úvěrové obchody ovlivňuje řada faktorů, mezi které můžeme zařadit: lhůtu splatnosti, velikost úvěru, riziko klienta, druh úvěru, konkurence mezi bankami, viz Sekerka (1997).

Úvěrové obchody jsou právně kodifikovány v Obchodním zákoně č. 513/1991 Sb., §497–507. Každý úvěrový obchod, který banka uskuteční, by měl splňovat předpoklad návratnosti a výnosnosti.

2.2 Postup banky při poskytování úvěru

Banka při poskytování úvěrů provádí určité operace tak, aby byla eliminována všechna možná rizika, hlavně úvěrové riziko. Nastavuje úvěrové parametry tak, aby rizika, která vzniknou, banku ohrožovala co nejméně. V této podkapitole si uvedeme a charakterizujeme čtyři základní kroky, podle kterých banky postupují.

2.2.1 Žádost o poskytnutí úvěru

Jedná se o dokument, ve kterém žadatel o úvěr žádá banku o jeho poskytnutí. Žádost o poskytnutí úvěru musí mít písemnou formu. V současné době mají žádosti o úvěr přesnou strukturu v podobě formulářů. Při žádání banky o úvěr, je třeba počítat s tím, že banka bude požadovat ve svém formuláři „žádost o úvěr“ určité informace o žadateli. Informace o žadateli se týkají jeho samotného, jeho schopností platit úvěr, možností zajištění úvěru a vztahu zákazníka s bankou. Uvedeme si tedy základní náležitosti žádosti o úvěr.

- *Osobní údaje*
 - jméno a příjmení, rodné číslo, číslo občanského průkazu, druhý doklad totožnosti (řidičský průkaz, cestovní pas, rodný list) a jeho číslo, pohlaví, státní občanství.
- *Kontaktní údaje*
 - telefon domů, telefon do práce, číslo mobilního telefonu, e-mailovou adresu.
- *Údaje o domácnosti*
 - počet členů domácnosti, počet nezaopatřených dětí v domácnosti, čistý příjem celé domácnosti, který by měl být podložen patřičnými dokumenty, stejně tak výdaje celé domácnosti by měly být podloženy patřičnými dokumenty, údaje o úvěrech uzavřených v jiných bankách a veškerá ručitelská prohlášení všech členů domácnosti.
- *Údaje o zaměstnání*
 - současné zaměstnání žadatele, délka současného zaměstnání, počet vystřídaných zaměstnání v posledních třech letech, údaje o zaměstnavateli, tedy jeho obchodní jméno, identifikační číslo, předmět podnikání a telefon na kontaktní osobu.

Při žádosti o poskytnutí úvěru po žadateli banka obvykle vyžaduje následující podklady:

- *Doklad o trvalém příjmu*
 - může jím být potvrzení zaměstnavatele nebo důchodový výměr u důchodců nebo žadatelích v produktivním věku.
- *Doklad, ověřující místo trvalého pobytu*
 - může jím být například originál výpisu z BÚ, ústřížek složenky o platbě SIPO nebo o platbě telefonu, elektřiny plynu apod.
- *Dokumenty, které se vztahují k zajištění úvěru, pokud banka zajištění úvěru vyžaduje*
- *V některých případech může banka požadovat také životní nebo jiné pojištění*

Žádost o poskytnutí úvěru banku nijak právně nezavazuje a nezakládá nárok žadatele, případně spolužadatele na přidělení úvěru.

2.2.2 Úvěrová analýza

Banka zkoumá všechny okolnosti, které jsou podstatné a týkají se žádosti o poskytnutí úvěru, provádí tzv. úvěrovou analýzu. Jedná se o analýzu finanční a majetkové situace žadatelů o úvěr a hodnocení úvěrových dlužníků. Kvalita těchto analýz závisí na posouzení věrohodnosti získaných dat, na volbě vhodných metod hodnocení a na správné interpretaci výsledků analýz. Posouzení bonity žadatele o úvěr vyžaduje od pracovníků bank široké teoretické a praktické znalosti dané problematiky a výbornou orientaci v analyzovaných datech. Cílem úvěrové analýzy, kterou banka provádí je zodpovědění otázek, zda klient bude mít v budoucnu dostatek zdrojů ke splátkám podle smlouvy, zda bude žadatel ochoten a připraven splnit své úvěrové závazky a podobně. Pracovník banky musí tedy vzít v úvahu tzv. šest C.

- *Can we*
 - bankovní pracovník hodnotí, zda je možné žadateli poskytnout úvěr, zda poskytnutí a výše úvěru odpovídá úvěrové politice banky.
- *Charakter*
 - hodnotí charakter žadatele, jeho ochotu platit dluhy, lidé s dobrým charakterem a dobrou finanční disciplínou budou dělat všechno proto, aby úvěr splatili, a budou jednat otevřeně s bankou v případě, že se nastanou nějaké obtíže. Charakter žadatele lze poznat až po delší době, proto banky k posouzení charakteru využívají

informace od jiných osob. Těmi můžou být jiné banky, zaměstnavatel posuzované osoby a podobně.

- *Capacity*
 - schopnost žadatele splácet úvěr.
- *Capital*
 - kapitál zákazníka, jeho majetkové postavení.
- *Conditions*
 - podmínky uvnitř banky i vnější vlivy, jakými jsou změny v ekonomice, konkurenční, sociální, právní prostředí.
- *Collateral*
 - zajištění úvěru, zda existuje ještě jiný zdroj příjmů v případě, že klient nebude mít dostatek zdrojů na splácení úvěrů a úroků.

U občanů není návratnost poskytnutého úvěru vázána na realizaci jejich záměru, který má být pokryt úvěrem. Proto bankám u občanů stačí rozbor, jestli veškeré jeho příjmy stačí na úhradu všech jeho výdajů, včetně budoucích výdajů, které mu vzniknou v souvislosti s přijetím nového úvěru. Tento rozbor banky provádějí pomocí scoringu, ratingu a také využitím úvěrových registrů.

2.2.2.1 Credit scoring (kreditní skóring)

Skóring je způsob, jak vyhodnotit finanční a ekonomickou situaci subjektu. Převážně se používá ve finančním sektoru a pojišťovnictví. V bankách se skóring používá pro určení rizikových klientů, tj. klientů, kteří by mohli přestat splácet úvěr. Na základě tohoto zjištění je těmto klientům po podání žádosti úvěr schválen nebo zamítnut. K tomuto rozhodnutí dochází srovnáním dostupných informací o klientovi s informacemi o klientech, kterým služba byla poskytnuta v minulosti a je známo jejich chování. Jednoduchý skóringový model vychází z databáze klientů, kterým byl v minulosti poskytnut úvěr a informací z jiných registrů. Dobrým klientem je podle tohoto modelu ten, který úvěr v minulosti včas splatil a špatným klientem je takový klient, který nedodržel své závazky. Dohlíží se na splácení klientů a díky stejně nastaveným pravidlům v modelu je všem měřeno stejně. Cílem je, aby instituce, tedy banka nebo pojišťovna, pomocí daného modelu, uměla dobře odhadnout míru rizika při případném poskytnutí půjčky, viz Vraná (2009).

2.2.2.2 Rating

Rating je nezávislé hodnocení specializovaných ratingových agentur, jehož cílem je zjistit, jestli je klient schopen dostát svým závazkům. Hodnotí veškerá rizika, která s klientem souvisí. Ratingová agentura pak uděluje klientu odpovídající známku. Vzhledem k tomu, že ratingová analýza je hluboká, a hodnocení je realizováno na základě komplexního rozboru veškerých rizik, může rating bankám ušetřit náklady např. v podobě nižších úrokových sazeb, transakčních a personálních nákladů, při získávání informací o hodnoceném klientu apod. Jak už bylo zmíněno, rating provádí ratingové agentury. Mezi nejznámější patří Standard & Poor's (S & P), Moody's Investors Service (Moody's) nebo Fitch Ratings (Fitch). Moody's, Standard & Poor's a Fitch Ratings, viz Kalabis (2005). Stupnici známek ratingového hodnocení těchto významných ratingových agentur znázorňuje tabulka č. 2.1.

Tabulka č. 2.1. Stupnice známek ratingového hodnocení

Moody's Investors Service		Standard & Poor's		Fitch Ratings		Investiční kvalita
Dlouhé období	Krátké období	Dlouhé období	Krátké období	Dlouhé období	Krátké období	
Aaa	P-1	AAA	A-1+	AAA	F1+	Investiční stupeň
Aa		AA		AA		
A		A		A		
Baa	P-2	BBB	A-2	BBB	F2	
Ba	Not Prime	BB	B	BB	B	Spekulativní stupeň
B		B		B		
Caa		CCC		CCC		
Ca		CC	CC			
C		C	C			
		D	D	D	D	

Zdroj: MEJSTŘÍK, Michal. Základní principy bankovníctví. 2009. 627 s.

2.2.2.3 Úvěrový registr

Úvěrové registry využívají banky při rozhodování o tom, zda klientovi poskytnout úvěr nebo ne. Podle oficiálních internetových stránek společnosti Czech credit bureau (www.creditbureau.cz) jsou úvěrové registry standardním nástrojem pro posuzování bonity a rizika nesplacení úvěrových produktů klientů - fyzických i právnických osob, které ve velké míře využívají finanční instituce v bankovní i nebankovní sféře. Obecně je úvěrový registr databáze všech klientů, kteří jsou spojeni s poskytnutým úvěrem. Účelem těchto registrů je poskytovat bankám a některým jiným institucím informace o klientech, potřebné pro schválení úvěru a tím zamezit přidělení úvěrů rizikovým, respektive nebonitním klientům. V České republice existují čtyři úvěrové registry, tj. Bankovní registr klientských informací,

Nebankovní registr klientských informací, SOLUS a centrální registr úvěrů. Avšak pouze první tři zmíněné obsahují informace o fyzických osobách nepodnikatelích.

Bankovní registr klientských informací, který provozuje akciová společnost Czech Credit Bureau existuje od roku 2002 a využívá jej 21 bankovních ústavů. Prostřednictvím tohoto registru si české banky mezi sebou vyměňují informace o důvěryhodnosti a bonitě svých klientů. Obsahuje jak pozitivní tak negativní informace o klientech, tj. informace o podaných i odvolaných žádostech o úvěr, o uskutečněných úvěrových obchodech, výši úvěrových obchodů, výši splátek apod. bankovní úvěrový registr se řídí zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách. „*V rámci plnění povinnosti postupovat při výkonu své činnosti obezřetně se banky a pobočky zahraničních bank mohou vzájemně informovat o bankovním spojení, identifikačních údajích o majitelích účtů a o záležitostech, které vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů, a to i prostřednictvím právnické osoby, která není bankou.*“¹ Kromě zákona o bankách, se bankovní registr klientských informací řídí zákonem o ochraně osobních údajů.

Od července 2005 byl do provozu uveden nebankovní registr klientských informací, jehož provozovatelem je LLCB, z. s. p. o. (Leasing & Loan Credit bureau, zájmové sdružení právnických osob.) a využívá jej 18 účastníků, především z oblasti leasingových a splátkových společností. Do tohoto registru mohou kromě těchto institucí nahlížet i banky. Nebankovní registr klientských informací poskytuje informace o smluvních vztazích mezi věřiteli a jejich klienty, které určují důvěryhodnost, bonitu a platební morálku klientů, tj. údaje o úvěrových produktech (i odmítnutých), o výši úvěru a splátek nebo o tom, zda jsou závazky klienta řádně a včas plněny.

Registr SOLUS je zájmové sdružení právnických osob, jež zahájilo svou činnost v roce 1999. Tento registr vytváří dva negativní registry o klientech, kteří se dostali do problémů se splácením svých závazků, respektive zaznamenává údaje o dlužnících, kteří své závazky neplní řádně a včas. Jde o registr FO, tj. spotřebitelé a registr IČ, tj. fyzické osoby podnikatelé a právnické osoby. Negativní registry klientských informací SOLUS fungují na základě on-line dotazů a jednoznačně interpretovatelných odpovědí, které jsou poskytovány v čase kratším než jedna vteřina (zdroj: www.solus.cz). SOLUS využívají bankovní a leasingové společnosti a také společnosti mimo bankovní sféru, jako jsou např. mobilní operátoři.

¹ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, § 38a odst. 1

2.2.3 Uzavření úvěrové smlouvy

Smlouva o úvěru je tzv. absolutní obchod², který uzavírá banka jako věřitel a klient jako příjemce úvěru neboli dlužník. Smlouvu o úvěru upravuje Obchodní zákoník č. 513/1991 Sb.. Podle něj se smlouvou o úvěru zavazuje věřitel, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky (§ 497). Smlouva o úvěru nemusí mít písemnou formu, ale musí obsahovat stanovené náležitosti, viz Dvořák (2005). Jedná se o:

- *Určení smluvních stran*
 - jak už bylo výše zmíněno, smluvními stranami při poskytování úvěru je banka, která úvěr poskytuje a vystupuje v roli věřitele, a klient, který úvěr přijímá a stává se tak dlužníkem.
- *Výše úvěru a měna, ve které je úvěr poskytnut*
 - podle Obchodního zákoníku (§ 498) si smluvní strany mohou stanovit peněžní prostředky také v jiné měně než české. A pokud se dlužník s věřitelem nedomluví jinak, musí dlužník zaplatit úvěr i úroky ve stejné měně, ve které mu byly peněžní prostředky poskytnuty.
- *Lhůta, ve které může dlužník úvěr čerpat*
 - dlužník může úvěr čerpat ve smlouvou stanovené lhůtě, pokud tato lhůta ve smlouvě o úvěr není, pak může čerpat peněžní prostředky do té doby, dokud poskytnutí úvěru některá strana nevypoví. Zatímco dlužník může poskytnutí úvěru vypovědět okamžitě, banka jej může vypovědět až ke konci kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byla dlužníkovi výpověď doručena. Toto platí v případě, že výpovědní lhůta ve smlouvě není stanovena.
- *Účel úvěru*
 - tato náležitost je ve smlouvě stanovena pouze v případě, že je sjednáván účelový úvěr. V tomto případě banka může peněžní prostředky omezit pouze na závazky dlužníka související se stanoveným účelem. Pokud by dlužník porušil smlouvu o

² Jedná se o závazkový vztah, který se vždy řídí ustanoveními obchodního zákoníku bez ohledu na povahu jeho účastníků.

úvěru tím, že by poskytnutý úvěr použil na jiný, než stanovený účel, může banka od smlouvy odstoupit a za porušení smlouvy může požadovat okamžité splacení úvěru a to včetně úroků.

- *Doba splatnosti a způsob splácení úvěru*

- splácení úvěru může být v určitých případech přizpůsobeno podmínkám banky, která úvěr poskytuje, a potřebám klienta. Smluvní strany se ve smlouvě o úvěru dohodnou, jakým způsobem bude dlužník úvěr a úroky z něj splácet, tzn., zda jej splatí jednorázově v době splatnosti či po uplynutí výpovědní lhůty, nebo úvěr bude splácet průběžně, v pravidelných splátkách nebo anuitách. Dále úvěrová smlouva stanoví konečný termín, do kterého musí být úvěr včetně úroků splacen. Pokud tento termín ve smlouvě stanovený není, musí dlužník splatit úvěr do měsíce ode dne, kdy o to banka dlužníka požádala.

- *Výše a způsob stanovení úrokové sazby*

- úroky z úvěru jsou zpravidla stanoveny sazbami, které banky určí. Tyto sazby jsou různě konstruovány a jejich maximální výše není zákonem stanovená. Úroková sazba je většinou stanovená v procentech za rok (p.a.) a skládá z nákladové, rizikové, ziskové a inflační složky. Dlužník má povinnost platit úroky z úvěru od doby, kdy mu byly peněžní prostředky poskytnuty až do jejich vrácení. Pokud ve smlouvě výše úroků stanovená není, jsou úroky z úvěru stanoveny jako obvyklé úroky, za které banky v místě sídla dlužníka poskytují úvěry v době uzavření smlouvy. Pokud je lhůta pro vrácení poskytnutých peněžních prostředků delší než rok, jsou úroky splatné koncem každého kalendářního roku. Jestli mají být tyto prostředky vráceny ve splátkách, jsou v den splatnosti každé splátky splatné i úroky z této splátky. Kromě úroků z úvěru může klient platit i úroky z prodlení, pokud svůj závazek vrátit úvěr nesplnil včas.

- *Zajištění úvěru*

- vyplývá z bonity klienta a výše úvěrů. Zajištěním úvěru získává banka možnost získat poskytnuté prostředky zpět jiným způsobem v případě, že dlužník úvěr nesplatí. K zajištění úvěru banky využívají zajišťovací prostředky, které jsou schopné plnit uhrazovací funkci. Významným zajišťovacím prostředkem je zejména zástavní právo a ručení, dalšími je pak bankovní záruka jiné banky, uznání závazku nebo dohoda o srážkách ze mzdy nebo jiných příjmů. V případě, že zajišťovací prostředek v průběhu trvání smlouvy o úvěru zanikne, nebo klesne

jeho hodnota, je dlužník povinen bance poskytnout náhradní zajištění nebo zajištění doplnit. Pokud to dlužník neudělá, má banka právo odstoupit od smlouvy a požadovat okamžité splacení úvěru včetně úroků.

- *Podpisy smluvních stran*

V současnosti existuje možnost odstoupení od úvěrové smlouvy ze strany klienta pouze v jediném případě. Tím je skutečnost, že klient uzavřel úvěrovou smlouvu na dálku nebo mimo obchodní místa banky. Pouze v tomto případě může klient písemnou formou a do 14 dní od jejího uzavření odstoupit od úvěrové smlouvy, aniž by musel uvést důvod. Je ale povinen zaplatit vyčerpanou část dluhu včetně úroků. Jiný způsob odstoupení od smlouvy z dlužníkovy strany neexistuje. Existují pouze možnosti zániku smlouvy ze strany dlužníka a to předčasným splacením nebo výpovědí. Výpověď však může podat také věřitel. Výpovědní lhůta může být stanovena v úvěrové smlouvě, a pokud není, pak může dlužník vypovědět smlouvu okamžitě. Banka však může smlouvu vypovědět až ke konci kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byla výpověď doručena dlužníkovi. Banka může odstoupit od smlouvy v případě, že dlužník úvěr nepoužil na účel, který byl ve smlouvě stanoven nebo je nemožné ho na něj použít a dále v případě, že dlužník nezaplatil více než dvě splátky nebo jednu splátku v době delší než 3 měsíce. Dále smlouva může zaniknout na základě dohody mezi smluvními stranami a klasickým způsobem zániku smlouvy je splnění smlouvy. Tím rozumíme řádné splacení úvěru včetně úroků. Způsoby ukončení smlouvy o spotřebitelském úvěru jsou zobrazeny v tabulce č. 2.2.

Tabulka č. 2.2. Způsoby ukončení smlouvy o spotřebitelském úvěru

Banka	Odstoupení	Ukončení vztahu jiným způsobem	Poplatky a sankce	Termíny
Česká spořitelna	dle právních předpisů	x	zdarma	14 dnů od uzavření smlouvy
ČSOB	x	nečerpání, předčasná splátka	zdarma/ 1 %, min. 1 000 korun	kdykoliv
GE Money Bank	x	předčasná splátka	5 %, min. 1 000 korun	kdykoliv
Komerční banka	dle právních předpisů	x	zdarma	14 dnů od uzavření smlouvy
Poštovní spořitelna	x	předčasná splátka	zdarma	kdykoliv
Raiffeisenbank	dle právních předpisů	předčasná splátka	zdarma /4 % z mimoř. splátky	14 dnů od uzavření smlouvy /kdykoliv
Volksbank	dle právních předpisů	x	min. 500 korun za změnu smlouvy	14 dnů od uzavření smlouvy

Zdroj: *finance.idnes.cz*

2.2.4 Kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy

Kontrola se provádí v průběhu trvání úvěrové smlouvy, jejím cílem je včas odhalit varovné signály, které upozorňují na skutečnost, že se dějí nějaké změny, horší se finanční případně obchodní situace nebo platební disciplína dlužníka. Banka tedy průběžně kontroluje, jestli dlužník plní své závazky, tzn. včas a ve správné výši, dále, zda použil poskytnuté peněžní prostředky na účel, který byl sjednán v úvěrové smlouvě, jestli splácí všechny části úvěru, kterými rozumíme jistinu, úrok a jiná příslušenství. Dalším předmětem kontroly jsou ostatní i neplatební podmínky, které banka stanovila, vývoj reálné hodnoty prostředku, zajišťující úvěr apod. Každá odchylka od podmínek úvěrové smlouvy ohrožuje splácení úvěru a banka tak musí určit, o jak závažný problém se jedná a na základě toho přijmout odpovídající opatření. Opatření, pro která se banka rozhodne, musí odpovídat rozsahu zjištěných nedostatků. Pokud se jedná o méně závažné porušení podmínek smlouvy, pak banka předepíše sankční úroky nebo pokuty. Zda se jedná o závažnou odchylku, rozhoduje se banka, jestli úvěr může pokračovat a pouze upravit úvěrové podmínky, změnit splátkový kalendář či pozastavit čerpání, aby bylo dlužníkovi umožněno úvěr splatit, anebo zda po dlužníkovi žádat okamžité splacení úvěru včetně úroků.

Může nastat situace, kdy se klient dostane do problémů a není schopen své závazky plnit. V tomto případě je nejlepším krokem dlužníka banku o tom hned informovat. Banka by na to v průběhu kontroly stejně přišla sama, ale je lepší, když o problémech dlužníka ví předem přímo od něj. Jelikož je cílem banky dostat poskytnuté peněžní prostředky zpět, je při hledání opatření proti riziku nesplacení mírnější a snaží se přizpůsobit podmínky situaci dlužníka. Chce tedy dosáhnout jakéhosi kompromisu, jehož výsledkem je, že banka dostane své peněžní prostředky zpátky a dlužník je bude schopen splácet.

2.3 Úvěrové produkty poskytované fyzickým osobám

Banky poskytují celou řadu úvěrů a existuje spousta hledisek, podle kterých můžeme úvěrové produkty dělit. Jak jsme se dověděli výše, úvěry, které banky poskytují, se liší různými charakteristikami, kterými může být doba splatnosti, účel použití, zajištění úvěru, způsob čerpání úvěru a podobně. Možností, jak úvěry rozdělit je tedy spousta, proto dále nebudeme uvádět dělení úvěrů, ale charakterizujeme úvěry poskytované fyzickým osobám, se kterými se v bankách můžeme setkat nejčastěji.

2.3.1 Kontokorentní úvěr

Je nejvýznamnějším krátkodobým bankovním úvěrem. Je poskytován na běžném - kontokorentním účtu. Klient může čerpat peněžní prostředky nebo provádět platby z účtu až do debetní části účtu, to znamená i v době, kdy na účtu není dostatek peněžních prostředků. Z povahy tohoto úvěru vyplývá, že se velmi často mění jeho zůstatek. Na účet přicházejí peněžní prostředky a zároveň jsou hrazeny faktury nebo je z něj vybírána hotovost. Pohyb na účtu může klient sledovat na základě komunikace s bankou, nebo je o něm informován pravidelnými výpisy. Výše kontokorentního úvěru je dána úvěrovým rámcem, který určuje maximálně povolený debet na účtu. Za překročení úvěrového rámce platí klient bance sankční úrok. Přestože se nejčastěji setkáváme s kontokorentním úvěrem jako úvěrem krátkodobé povahy, může mít tento úvěr i střednědobý nebo dlouhodobý charakter. To souvisí se spokojeností banky s klientem, kdy banka může dobrým klientům úvěr každoročně prodloužit. Splatnost kontokorentního úvěru je ale vždy do jednoho roku. Cena za kontokorentní úvěr se skládá z úroků z kreditního zůstatku, kde výše obou úrokových sazeb je stanovena v úvěrové smlouvě, dále z úvěrové neboli závazkové provize za udržování úvěrového rámce. Tato provize se může objevovat v podobě úrokové přírážky k úrokům *“stanovená např. jako měsíční částka počítaná jako určité procento z maximální výše debetního zůstatku v daném měsíci”*³ nebo v podobě pohotovostní provize za poskytnutý úvěrový rámec. Ta může být stanovena z celého úvěrového rámce nebo z nečerpané části úvěrového rámce. Další významnou položkou zahrnovanou do ceny kontokorentního úvěru je provize za překročení úvěrového rámce, jejíž výše závisí na délce a výši překročení; a obrátová provize za vedení kontokorentního účtu, stanovena buď jako poplatek za jednotlivé úkony banky nebo jako procento z obrátu na účtu. Výhodou tohoto úvěru pro klienta je možnost čerpat peněžní prostředky pohotově podle vlastní potřeby a pro banku je výhodou vysoká úroková sazba, která je vyšší než u běžných krátkodobých úvěrů.

2.3.2 Hypoteční úvěry

Hypoteční úvěry jsou oblíbené bankovní úvěrové produkty. Právní úprava tohoto úvěru je řešena v zákoně č. 190/2004 Sb., *Hypoteční úvěr je dlouhodobý úvěr na investice do nemovitosti, jehož splacení je zajištěno zástavním právem k nemovitosti určité hodnoty.*⁴, přičemž musí jít o nemovitost nacházející se na území České republiky, členského státu

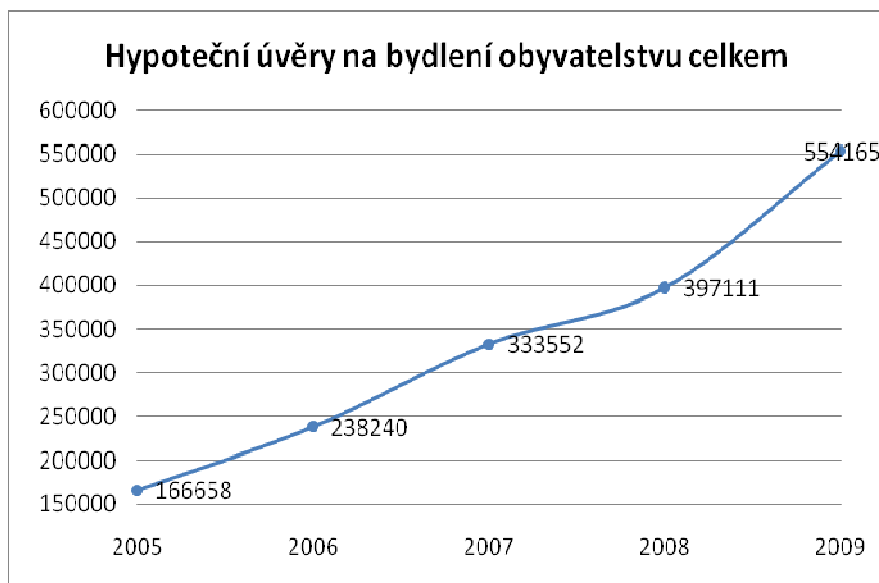
³ Viz Dvořák Petr, Bankovníctví pro bankéře a klienty, Praha, 2005 (s. 523)

⁴ Viz Kalabis Zbyněk, Bankovní služby v praxi, Brno, 2005 (s. 76)

Evropské unie nebo jiného státu, tvořícího Evropský hospodářský prostor. Jedná se o dlouhodobé úvěry, jejichž doba splatnosti se obvykle pohybuje okolo 30 let. Zdroje na financování hypotečních úvěrů získává banka emisí hypotečních zástavních listů. Tento dluhopis, jehož jmenovitá hodnota, včetně úroků, je kryta pohledávkami z hypotečních úvěrů, může vydávat pouze banka se zvláštní licencí. Pohledávky z hypotečního úvěru nesmí překročit 70 % ceny zastavené nemovitosti. Výše hypotečního úvěru je ovlivněna jak příjmovou úrovní klienta, která musí dosahovat takové výše, aby klient byl schopen splácet úvěr v průběhu celé doby splatnosti, tak cenou zástavy respektive výši zadlužitelné hodnoty nemovitosti. Zadlužitelnou hodnotou nemovitosti rozumíme částku, za kterou je možné nemovitost prodat, v případě, kdyby klient poskytnutý hypoteční úvěr nebyl schopen splácet. Výše hypotečního úvěru nesmí převyšovat cenu zastavené nemovitosti. Hypoteční úvěry jsou poskytovány ke koupi nemovitosti, na výstavbu nové nemovitosti, za účelem opravy, modernizace nebo dostavby stávající nemovitosti nebo splacení jiného, dříve poskytnutého úvěru na investice do nemovitosti. V případě, kdy je úvěr použit na financování existujícího objektu nebo ke splacení jiného, dříve poskytnutého úvěru, je úvěr čerpán jednorázově. Pokud je však z úvěru financována výstavba nebo rekonstrukce nemovitosti, je úvěr poskytován postupně na úhradu nákladů na výstavbu nebo rekonstrukci. Splacení hypotečního úvěru může být realizováno jednorázově nebo průběžně. Zatímco jednorázové splacení úvěru se používá ve speciálních případech, průběžné splacení je nejčastějším způsobem, jak splatit hypoteční úvěr. Principem jednorázového splacení je, že po celou dobu splatnosti úvěru jsou placeny pouze úroky z úvěru a samostatný úvěr je splacen najednou k určitému datu z životního pojištění nebo stavebního spoření, viz Dvořák (2005). Průběžné splacení, je splacení ve formě pravidelných konstantních splátek, tedy anuit. Tyto splátky zůstávají konstantní jen do doby, do které je fixována úroková sazba z úvěru. Poté se úroková sazba i výše anuity mění. Úroková sazba z tohoto úvěru může být pevná, kdy se výše úroku po celou dobu splatnosti nemění, anebo pohyblivá, kde změna úroku závisí na vývoji tržních úrokových sazeb. Také se používá kombinace obou těchto způsobů. U hypotečních úvěrů, které jsou poskytovány fyzickým osobám na financování bydlení, jsou úrokové sazby snižovány v důsledku státní podpory. Ta má pro fyzické osoby formu příspěvku ke snížení měsíční anuity, návratného příspěvku na částečnou úhradu měsíční anuity a možnosti odečíst úroky z hypotečních úvěrů ze základu daně z příjmů. Výše státní podpory v procentních bodech se vyhláší vždy k 1. únoru příslušného kalendářního roku. Vývoj hypotečních úvěrů

v posledních letech zachycuje graf č. 2.1. Hodnoty hypotečních úvěrů jsou stanoveny vždy k 31. prosinci, graf je vytvořen ze statistických údajů Ministerstva pro místní rozvoj.

Graf č. 2.1. Vývoj hypotečních úvěrů (v mil. Kč)

Zdroj: www.cnb.cz

Z grafu je zřetelný neustálý růst hypotečních úvěrů. Procentní nárůst hypotečních úvěrů v jednotlivých letech se pohyboval okolo 40 %. Výjimku tvoří vzrůst hypotéky mezi lety 2007 a 2008, kdy objem hypotéky stoupl o pouhých 19 %.

2.3.3 Americká hypotéka

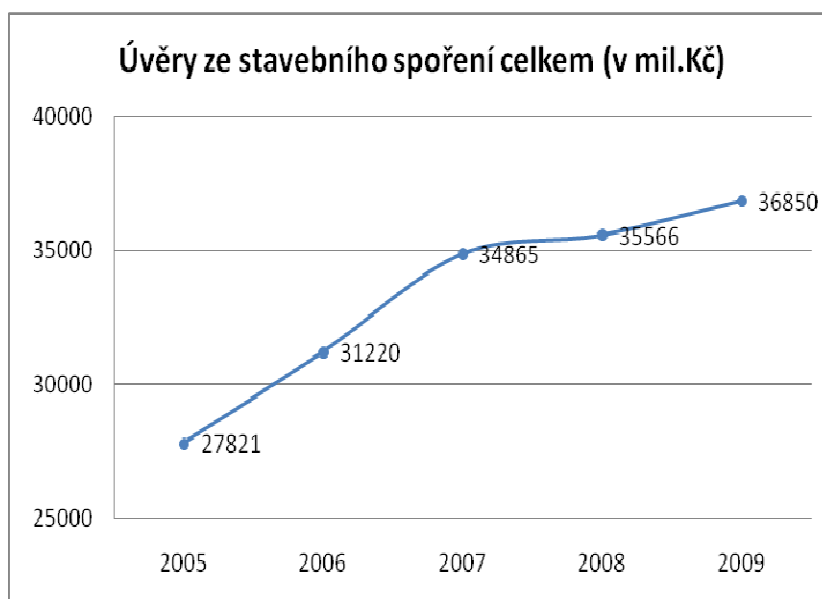
Pokud cílem hypotečního úvěru není financování bydlení, pak se jedná o tzv. americkou hypotéku, kterou je možné použít na cokoli. Poskytování americké hypotéky je upraveno zákonem č. 190/2004 Sb., o dluhopisech., který rozšířil účelovost hypotečního úvěru. Do roku 2004 bylo možné poskytovat hypoteční úvěry jen na investici do nemovitosti. Americká hypotéka představuje půjčku fyzickým osobám – vlastníkům nemovitosti, kteří jsou ochotni dát svou nemovitost bance do zástavy. Na tuto nemovitost však nesmí být uvaleno zástavní právo. Od klasické hypotéky se tento úvěr liší svou bezúčelností a také vyšší úrokovou sazbou. To znamená, že prostředky z americké hypotéky mohou být využity k jinému účelu než na nákup nemovitosti a úroková sazba je vyšší než u hypotečních úvěrů na bydlení, ale zároveň nižší než u běžných spotřebitelských bankovních úvěrů. Americká hypotéka je v České republice poměrně hodně využívána. Jedná se o dlouhodobý úvěr, jehož maximální doba splatnosti je většinou stanovena na 20 let. Je poskytována zpravidla do 70 % hodnoty

zastavované nemovitosti, ale získat se dá i 90 % z hodnoty zástavy. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku až pět milionů korun. Na rozdíl od klasického hypotečního úvěru je možné americkou hypotéku splatit kdykoli a bez jakéhokoliv postihu. O americkou hypotéku může požádat fyzická osoba, která je občanem České republiky nebo má povolení k pobytu na území České republiky, pokud tato osoba dosáhla věku 18 let, maximálně však osoba, které bude v době konečné splatnosti americké hypotéky 70 let. V případě, že o americkou hypotéku žádají manželé, musí o ni zažádat oba, nikoli jen jeden z nich. U tohoto úvěru existuje i možnost spolužadatelů, kdy jeden z nich musí vlastnit nemovitost, která se nachází na území České republiky.

2.3.4 Stavební úvěr

Stavební úvěr neboli úvěr ze stavebního spoření je určen na financování bytových potřeb klienta. Právní úprava úvěru ze stavebního spoření je upravena v zákoně č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření. Jedná se o účelový úvěr, který může získat každý klient stavební spořitelny, který naspořil nebo jednorázově složil 30-50 % z cílové částky, tyto vklady dosáhly bodového hodnocení stanoveného stavební spořitelnou a od uzavření smlouvy o stavebním spoření uplynuly dva roky. Stavební úvěr je obvykle úročen 3 až 5 % ročně. Úrokové sazby stavebního úvěru jsou po celou dobu splácení konstantní. Částka, rovnající se úrokům zaplaceným z úvěru ze stavebního spoření za zdaňovací období se odečte od základu daně. Uvedeným zdaňovacím obdobím rozumíme kalendářní rok. Výše úvěru je rovna rozdílu mezi cílovou částkou a aktuálním zůstatkem na účtu stavebního spoření. Doba splatnosti stavebního úvěru může být delší než 20 let, na druhou stranu je možné úvěr kdykoliv splatit. Při žádosti o úvěr ve výši nad 100 000 Kč stavební spořitelny vyžadují zajištění úvěru. Ve většině případu stačí zajištění prostřednictvím jednoho nebo dvou ručitelů. U vyšších částek je nutné zajištění úvěru nemovitostí. Vývoj úvěru ze stavebního spoření zachycuje graf č. 2.2

Graf č. 2.2 Vývoj stavebního úvěru

Zdroj: www.cnb.cz

Vzrůstající křivka v grafu vývoje stavebních úvěrů prokazuje neustálé zvyšování objemu úvěru ze stavebního spoření. Do roku 2007 se objem stavebních úvěrů prudce zvyšoval. Od roku 2007 je objem poskytnutých úvěrů mírnější. Nejnižší meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2008, kdy objem stavebních úvěrů vzrostl o 701 mil. Kč.

2.3.5 Kreditní karta

Kreditní karta je oblíbeným úvěrovým nástrojem. Říká se jí také úvěrové karty, které umožňují svému majiteli do určité výše čerpat revolvingový spotřební úvěr⁵. To znamená, že je ke kreditním kartám přidělen úvěrový limit, tedy maximální objem peněžních prostředků, které může držitel karty jednorázově nebo postupně utratit. Dále je stanovena minimální výše splátek, které držitel musí měsíčně splácet. Výše splátek je počítána podle úvěrového rámce nebo podle velikosti půjčené částky. Tyto splátky mohou být placeny v jakékoli výši, podle finančních možností držitele karty, musí však být dodržena stanovená minimální výše splátek. Většinou je minimální splátka stanovena na 5 či 10 % z celkové dlužné sumy, tedy z úvěru včetně úroků a poplatků. Úvěr může být splacen i najednou. Jedná se o dlouhodobý produkt, protože s každou splátkou narůstá disponibilní zůstatek, který je možné opět čerpat. Kreditní karta je převážně poskytovaná k nákupu zboží a služeb, ale je s ní také možné vybírat hotovost z bankomatu. Finanční instituce mohou kreditní kartu poskytnout pouze osobě starší

⁵ Revolvingový úvěr je úvěr s možností dalšího obnovování.

18 let, občanu České republiky a na základě credit scoringu, což znamená zjištění údajů o majetkové situaci žadatele o kreditní kartu a vyhodnocení rizika nesplácení úvěru. Banky, které poskytují kreditní karty, požadují určitou výši čistého měsíčního příjmu. Jeho konkrétní výše je u jednotlivých bank individuální. V některých případech musí mít žadatel o kreditní kartu účet u banky, která úvěr poskytuje. Splátky z kreditní karty jsou pak odečítány přímo z účtu. Kreditní karty vydané jinou společností nejsou vázány na vedení účtu.

Finanční instituce kreditní karty většinou vydávají na dobu určitou, tj. převážně od jednoho do tří let; splátkové společnosti mohou poskytovat karty po neomezenou dobu a v případě, kdy platnost karty vyprší, vystaví na žádost klienta novou. Některé společnosti vystavují nové platební karty automaticky. Úroky z tohoto úvěru jsou vysoké, dokonce vyšší než u kontokorentního nebo spotřebitelského úvěru.

Výhodou kreditní karty je, že některé instituce, které tyto karty vydávají, stanovují bezúročné období. V tomto období nejsou vybrané peníze z karty úročeny. Bezúročné období se zpravidla vztahuje pouze na platby z kreditní karty, na výběr hotovosti z bankomatu se bezúročné období nevztahuje a tato transakce je tedy úročena.

Další *výhodou* je neustálý přístup k finančním prostředkům na plánované i neplánované finanční výdaje, jednoduché použití, možnost platit a vybírat hotovost v bankomatu.

Naopak největší *nevýhodou* jsou už zmíněné úroky. Platební karta patří k úvěrovým produktům, které mají nejvyšší úroky na finančních trzích. Další nevýhodou je, že se bezúročné období, jak bylo výše uvedeno, nevztahuje na výběry hotovosti a banky obvykle vyžadují vysoké bonitní nároky při poskytování kreditních karet, což se dá považovat za další mínus kreditních karet.

2.3.6 Spotřebitelské úvěry

Spotřebitelské úvěry jsou upraveny v zákoně č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru, jehož cílem je ochrana klienta ve vztahu založeném na spotřebitelském úvěru. Jedná se o „*poskytnutí peněžních prostředků nebo odložená platba, například ve formě úvěru, půjčky nebo koupě najaté věci, za které je spotřebitel povinen platit.*“⁶ Spotřebitelem je fyzická osoba nepodnikatelský subjekt, která žádá o spotřebitelský úvěr k financování jejich nepodnikatelských potřeb, kterými může být například nákup spotřebního zboží, financování školného, dovolené, zařízení a vybavení

⁶ Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru.

domácnosti, pořízení automobilu a podobně. Některé banky poskytují spotřebitelský úvěr, který se váže na vedení účtu u poskytující banky po určité stanovené období, tzn., že klient, žádající o úvěr musí být klientem dané banky. Jiné banky poskytují spotřebitelské úvěry, aniž by žadatel o úvěr musel být jejím klientem. Stejně jako všechny úvěry, lze i spotřebitelské úvěry rozdělit do různých kategorií a od toho, o jaký typ spotřebitelského úvěru se jedná, se odvíjí různá výše úrokové sazby za tento úvěr, případně požadavky na zajištění úvěru. Spotřebitelské úvěry tedy můžeme rozdělit například podle subjektu, kterým je úvěr poskytován, podle způsobu poskytování úvěru, podle účelu, na který je úvěr poskytován, podle zajištění apod. Spotřebitelský úvěr může být poskytován jako účelový, kdy musí být využit na stanovený účel a tento účel musí být doložen; nebo neúčelový, a v tomto případě jej může klient použít na cokoli. Zatímco účelový spotřebitelský úvěr má nižší úrokovou sazbu, může mít delší dobu splatnosti a bývá obvykle poskytován bezhotovostně na bankovní účet klienta, u neúčelového spotřebitelského úvěru je to přesně naopak; to znamená, že může být použit na cokoli, bez dokazování, na co byl úvěr použit, dále je poskytován za vyšší úrokovou sazbu a může být vyplacen jak v hotovosti, tak bezhotovostně na bankovní účet žadatele o úvěr.

Jak už bylo řečeno, úroková sazba spotřebitelského úvěru se odvíjí od typu spotřebitelského úvěru, výši úvěru a době splatnosti. Úroková sazba je relativně vysoká, zpravidla se pohybuje v rozmezí od 8 do 19 % ročně a zůstává po celou dobu splatnosti stejná. Kromě úrokové sazby musí být ve smlouvě o úvěru a v jakékoliv nabídce spotřebitelského úvěru uvedena roční procentní sazba nákladů, neboli RPSN na spotřebitelský úvěr. „*RPSN je procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období jednoho roku.*“⁷ Jedná se tedy o ukazatel, který vypovídá o úrovni platebních podmínek spotřebitelského úvěru, a podle tohoto ukazatele lze posoudit výhodnost úvěru. Vyjadřuje se podle závazně stanoveného vzorce (2.1), uvedeného v příloze zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru:

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{t_K}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{t_{K'}}} \quad (2.1)$$

⁷ Viz Stanislav Plíva, Bankovní obchody, Praha, 2009 (s. 90)

Kde,

- K pořadové číslo půjčky (úvěru) téže osoby,
- K' číslo splátky,
- AK výše půjčky číslo K,
- A K' výše splátky číslo K',
- m číslo poslední půjčky,
- m' číslo poslední splátky,
- tK je interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů následných půjček č. 2 až m,
- tK' je interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů splátek nebo úhrad poplatků č. 1 až m',
- i je hledaná roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr.

Dále musí smlouva o poskytnutí úvěru obsahovat stanovení podmínek, za kterých se tato roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr může změnit a tyto podmínky nesmí být závislé pouze na vůli poskytovatele úvěru. Pokud RPSN není možné stanovit, musí být ve smlouvě, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr stanovena maximální výše úvěru, výše plateb, které s úvěrem souvisí a podmínky, za kterých se můžou tyto platby měnit.

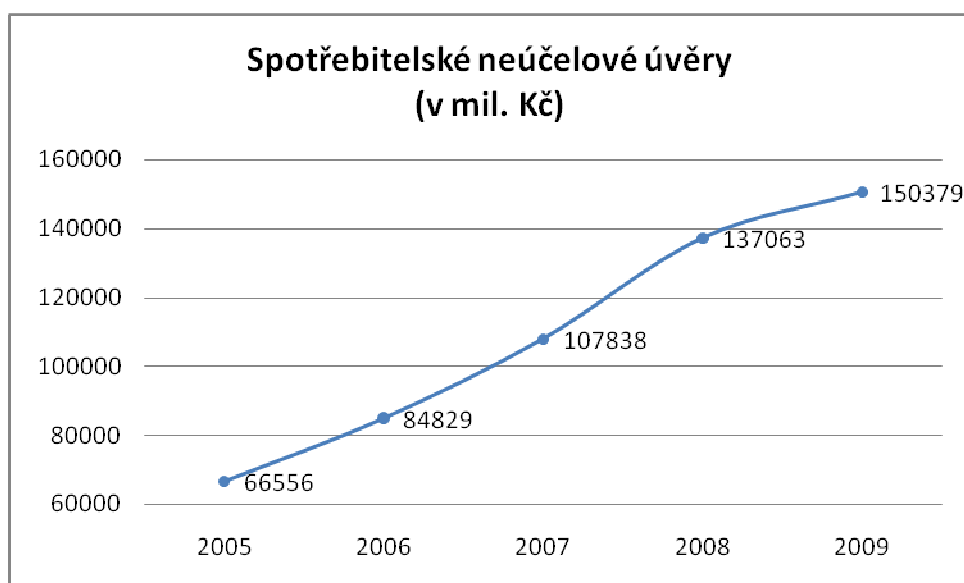
Za poskytnutí spotřebitelského úvěru si banky účtují poplatky. Jedná se o poplatky za posouzení a zpracování úvěru, poplatky za vedení úvěrového účtu, případně poplatky za předčasné splacení a poplatky za pojištění. Poplatky za vedení účtu však nejsou pravidlem, to znamená, že některé banky tyto poplatky nevyžadují. Poplatky za posouzení a zpracování úvěru mohou banky vybírat už při žádosti o úvěr nebo až při schválení úvěru. Jejich výše se stanoví určitým procentem z požadované výše úvěru nebo pevně stanovenou částkou. V případě, že banka vybírá poplatky předem, tzn. už při žádosti o úvěr a spotřebitelský úvěr nebude žadateli schválen, banka tyto poplatky nevrací. Výše poskytovaného úvěru je u jednotlivých bank různá. Obvykle se pohybují v rozmezí od 5 000 až po 150 000 korun, ale také se objevují spotřebitelské úvěry ve výši až 500 000 korun. U menších spotřebitelských úvěrů nebo úvěrů poskytovaných velmi bonitním osobám banky nevyžadují zajištění těchto úvěrů. U větších úvěrů, nebo úvěrů poskytovaných rizikovějším klientům banky už vyžadují zajištění úvěru a to minimálně ručením třetí osoby. Druh zajištění však závisí na velikosti poskytované částky.

Minimální doba splatnosti úvěru je jeden rok, maximální doba splatnosti může být až 10 let. Spotřebitelské úvěry jsou zpravidla spláceny pravidelnými měsíčními splátkami. Spotřebitelské úvěry lze splatit před dobou splatnosti, ale banky požadují sankční úrok.

V takovém případě má spotřebitel nárok na snížení plateb, které se spotřebitelským úvěrem souvisí, a to o takovou částku, aby při předčasném splacení spotřebitelského úvěru ani jeden z účastníků smlouvy o spotřebitelském úvěru nezískal nepřiměřený prospěch na úkor ostatních účastníků.

Hlavní výhodou spotřebitelského úvěru je jeho rychlé vyřízení, k dalším výhodám spotřebitelského úvěru můžeme zařadit možnost žadatele získat vyšší částku, než by získal použitím kreditní karty nebo z poskytnutého kontokorentního úvěru. Díky dlouhodobému splácení může spotřebitel optimálně rozložit splátky dle požadované výše. Existuje také možnost pojistit úvěr proti neschopnosti splácet v případě ztráty zaměstnání, ve stavu pracovní neschopnosti, v případě plné invalidity nebo úmrtí. Jak se vyvíjely neúčelové spotřebitelské úvěry v letech 2005 až 2009 je zachyceno v grafu č. 2.4. Hodnoty v grafu jsou platné vždy k 31. prosinci.

Graf č. 2.4 Vývoj spotřebitelských úvěrů 2005-2009

Zdroj: www.cnb.cz

V grafu č. 2.4. lze vysledovat neustálý nárůst objemu spotřebitelských neúčelových úvěrů. V roce 2007 přesáhla výše poskytovaných spotřebitelských úvěrů hranici 100 000 mil. Kč a v roce 2009 překročila výši 150 000 mil. Kč.

3 Komparace spotřebitelských úvěrů u vybraných českých bank

Úkolem bakalářské práce je porovnat spotřebitelské úvěry vybraných bank. Nejprve si tedy charakterizujeme vybrané banky, a popíšeme spotřebitelské úvěry, které tyto banky nabízí. Byly vybrány tyto banky:

- GE Money bank, a. s.
- Poštovní spořitelna
- Raiffeisenbank, a. s.
- Volksbank CZ, a. s.

Následně budou charakterizovány použité metody pro porovnání spotřebitelských úvěrů, tedy porovnáme váhy stanovených kritérií podle *Fullerovy metody* a stanovíme nejvýhodnější úvěr. Pořadí porovnávaných úvěrů stanovíme také na základě *bodovací metody*.

3.1 Charakteristika vybraných bank a jejich neúčelových bankovních produktů

V této části třetí kapitoly se zaměříme na popis vybraných bank a neúčelových spotřebitelských úvěrů, které tyto banky nabízí, a které budou v další kapitole porovnávány.

3.1.1 Nabídka spotřebitelského úvěru od GE Money Bank, a. s.

GE Money Bank je bankovní instituce, která se specializuje na bankovní služby pro fyzické osoby a podnikatelské subjekty. Patří mezi největší peněžní ústavy a pyšní se čtvrtým místem na českém kapitálovém trhu. Je součástí jedné z největších a nejsilnějších společností na světě, tj. finanční skupiny General Electric. Za svého zakladatele považuje amerického vynálezce Thomase Edisona. GE Money zprostředkovává finanční služby pro miliony klientů.

Z celé skupiny GE je nejvíce známá právě GE Money Bank. Má zastoupení v 218 pobočkách a počet bankomatů této banky se blíží k 600. V Moravskoslezském kraji je tato banka dostupná ve 23 pobočkách, z toho v Ostravě a Karvině má zastoupení hned šestkrát. GE Money Bank se snaží inovovat svou nabídku. Je první bankou, která představila elektronický výpis z bankovního účtu, konsolidaci půjček, refinancování hypoték, komunikaci se svými klienty prostřednictvím zabezpečeného internetového chatu, odměňování svých

klientů penězi za používání platebních karet, vybavila bankomatovou sítí čipovou technologií a jiné. Také proto získala několik ocenění v soutěži Zlatá Koruna. Počet klientů GE Money Bank neustále roste a v současnosti se přiblížil k hranici jednoho milionů. Pro své klienty má GE Money Bank připravenou bohatou nabídku, která zahrnuje založení účtu, spoření, půjčky, hypotéky a investování. Od roku 2008 je GE Money Bank oficiálním partnerem Českého olympijského týmu, jedná se o nejvíce známou sponzorskou aktivitou GE Money Bank.

Expres půjčka, tak se nazývá spotřebitelský úvěr, který má GE Money Bank ve své nabídce. Expres půjčku je možné si sjednat v rozmezí od 30 000 do 600 000 korun. U této půjčky si může klient sám stanovit dobu splatnosti úvěru ze škály 24, 30, 40, 50, 60 nebo 72 měsíců. V případě sjednání úvěru v hodnotě nad 200 000 korun, může klient tento úvěr splácet až 96 měsíců. Záleží na finanční situaci klienta a jeho preferencích. Oficiální stránky společnosti GE Money Bank uvádějí roční úrokovou míru už od 5,7 %. Tato úroková míra se však mění v závislosti na výši úvěru, bonitě klienta a při částkách nad 100 000 korun také v závislosti na době splatnosti. Základní parametry Expres půjčky jsou uvedeny v tabulce č. 3.2.

Tabulka č. 3.2 Parametry spotřebitelského úvěru Expres půjčka

Expres půjčka	
Výše úvěru	30 000 - 600 000 Kč
Délka úvěru	24 - 96 měsíců
Úroková sazba	od 5,70% p.a.
RPSN	od 7,1% p.a.*
<p>U úvěru nižšího než 30 000 Kč je úroková sazba 19.90% p.a. (RPSN od 26.7%). Tato výše úvěru je bankou nabízena RPSN pouze v individuálních případech.</p> <p>* pro zvláštní nabídku Expres půjčky platnou do 31.5.2010 je RPSN od 5,9%</p>	

Zdroj: www.gemoney.cz

(od 1.4.2010)

GE Money Bank nabízí Expres půjčku osobám starším 18 let, které mají trvalé bydliště a kontaktní adresu na území České republiky a musí mít trvalý zdroj příjmů. Jednou z důležitých podmínek je bankovní účet vedený u GE Money bank, na který je úvěr do pěti

minut od podepsání smlouvy připsán, a prostřednictvím něhož dochází ke splácení úvěru, tj. jedná se o pravidelné měsíční inkaso z běžného účtu GE Money Bank. Tento účet banka zřizuje zdarma. Další důležitá podmínka pro získání Expres půjčky se týká úvěru nad 200 000 korun. Ačkoli je tento úvěr poskytován bez zajištění, vyžaduje banka při poskytnutí úvěru nad výše uvedenou částku (tj. 200 000 korun) spolužadatele. Tento limit platí pro případ společného jmění manželů, kdy spolužadatelem je partner žadatele. V ostatních případech je třeba spolužadatele mít až od částky 300 000 korun. Za *výhodu* Expres půjčky můžeme považovat tzv. Doplnění Expres půjčky a pojištění úvěru.

Doplnění Expres půjčky umožňuje doplnit stávající Expres půjčku o již splacenou částku do výše původního úvěrového rámce. Navýšit svou Expres půjčku lze o minimálně 15 000 korun, přičemž klient splácí jednu přibližně stejnou splátku. Poskytnutí tohoto „doplnění“ je stejně rychlé jako získání klasické Expres půjčky, tedy do 5 minut od podpisu smlouvy. Doplnění Expres půjčky však vede ke zrušení původní a uzavření nové Expres půjčky.

GE Money Bank umožňuje k Expres půjčce sjednat Pojištění schopnosti splácet. Tuto službu nabízí ve spolupráci s pojišťovnou CARDIF PRO VITA, a. s.. Toto pojištění banka nabízí ve formě dvou balíčků pojmenovaných jako Soubor pojištění A (pracovní neschopnost, invalidita 3. Stupně, úmrtí) a Soubor pojištění B (balíček A + ztráta zaměstnání). Měsíční platby za jednotlivá pojištění zachycuje tabulka č. 3.3.

Tabulka 3.3. Měsíční úhrada za pojištění

Soubor pojištění	Poplatek za pojištění
Základní soubor pojištění A	99 Kč pro výši úvěru do 65 000 Kč (včetně)
	119 Kč pro výši úvěru od 65 001 Kč do 130 000 Kč (včetně)
	3,49 % z pravidelné měsíční splátky pro výši úvěru nad 130 000 Kč
Komplexní soubor pojištění B	139 Kč pro výši úvěru do 65 000 Kč (včetně)
	199 Kč pro výši úvěru od 65 001 Kč do 130 000 Kč (včetně)
	5,90 % z pravidelné měsíční splátky pro výši úvěru nad 130 000 Kč

Zdroj: www.gemoney.cz

GE Money Bank si z poskytování úvěrových produktů sráží určité poplatky. Co se týče Expres půjčky, je zpoplatněno poskytnutí úvěru, vedení úvěrového účtu v závislosti na výši úvěru, předčasné splacení úvěru, výpis z úvěrového účtu na žádost klienta, změna data měsíční splátky, různé pokuty aj. Všechny poplatky GE Money Bank jsou uvedeny v následující tabulce č. 3.4.

Tabulka č. 3.4. Sazebník cen za peněžní a obchodní služby pro FO nepodnikatele

Poskytnutí úvěru*	1 %, min. 500 Kč z výše poskytnutého úvěru
Vedení úvěrového účtu Expres půjčka (do 200 000 Kč)*	49 Kč /měsíc
Vedení úvěrového účtu Expres půjčka (nad 200 000 Kč)*	59 Kč / měsíc
Poplatek za předčasné splacen úvěru	5 %, min. 1 000 Kč z předčasně splacené jistiny
Smluvní pokuta z důvodu uvedení nepravdivých, neúplných, nesprávných nebo zavádějících údajů při sjednávání úvěru a po dobu trvání úvěrové smlouvy	5 %, min. 1 000 Kč z nesplacené jistiny
Smluvní pokuta za opakované prodlení se splátkou	20% z celkové částky všech splátek splatných dle smlouvy po dni prohlášení úvěru za splatný
Zaslání upomínky	350 Kč
prohlášení úvěru za ihned splatný	300 Kč
Vyhotovení výpisu z úvěrového účtu na žádost klienta jednorázově	50 Kč
Změna data měsíční splátky Expres půjčky	100 Kč
Restrukturalizace	250 Kč měsíčně po dobu odkladu splátek

*zahrnuto do výpočtu RPSN

Zdroj: www.gemoney.cz

V případě vyřízení Expres půjčky do 31. května 2010 je poskytnutí úvěru a vedení úvěrového účtu po celou dobu trvání úvěru.

3.1.2 Nabídka spotřebitelského úvěru od Poštovní spořitelny

Poštovní spořitelna existuje od roku 1991. V této době vystupovala pod názvem Poštovní banka a současný název – Poštovní spořitelna – funguje od roku 1995. Tato banka je součástí skupiny ČSOB a pro své služby využívá převážně distribuční síť České pošty. V roce 2006 byla Česká spořitelna, z hlediska počtu klientů, považována za druhou největší banku v České republice. Česká spořitelna má zastoupení ve více než 3300 poštách, z nichž jsou některé dostupné i o víkendu. Pobočky Poštovní spořitelny, tedy 52 finančních center, lze najít ve velkých městech. Se svými finančními prostředky lze disponovat prostřednictvím 650 bankomatů, případně prostřednictvím internetu, telefonní linky, mobilního telefonu či televize tzv. TV Banka⁸. Pomocí nejširší sítě obchodních míst v České republice poskytuje v současnosti své služby více než dvěma miliónům klientů. Zaměřuje se na poskytování

⁸ Jedná se o službu přes O2 TV, kterou Česká spořitelna poskytuje zdarma. Tato služba je automaticky aktivována, pokud má klient zřízené internetové bankovníctví.

drobného bankovníctví. Zajišťuje komplexní služby jak fyzickým osobám, tak podnikatelským subjektům, dále pak obcím, městům, krajům (municipální sféra), družstvům a také neziskovému sektoru.

Poštovní spořitelna nabízí spotřebitelský úvěr, který nemá nějaký výjimečný název. Nazývá se jednoduše – **Neúčelový úvěr**. Už ze samotného názvu úvěru vyplývá, že žadatel o takový úvěr nemusí uvádět, za jakým účelem úvěr žádá. Může jej tedy použít na cokoli a není nutné dokládat, na co byl úvěr použit. Poštovní spořitelna spotřebitelský úvěr poskytuje jak stávajícím, tak novým klientům. Rozmezí úvěru je však pro tyto případy různé. Zatímco minimální výše úvěru, tj. 20 000 korun, je pro stávajícího i nového klienta totožná, maximální výše úvěru se už liší. Pro stávající klienty banky poskytuje bez ručení 300 000 korun, s ručitelem pak až 600 000 korun. Novému klientovi Poštovní spořitelna poskytne maximálně 150 000 korun, s přistoupením spolužadatele nebo ručitele až 450 000 korun. Úroková sazba spotřebitelského úvěru se pohybuje od 8,80 % ročně. Její výše je však individuálně stanovena při vyhodnocení žádosti klienta o úvěr a je uvedena ve smlouvě o úvěru.

Jednou z podmínek pro získání spotřebitelského úvěru je běžný účet (Osobní účet) vedený Poštovní spořitelnou nebo u Československé obchodní banky, ze kterého jsou pak automaticky inkasovány stejně vysoké měsíční splátky. Na tento účet je úvěr v případě schválení připsán (poskytnut). Banka si za podání žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru, ověření podkladů a vyhodnocení žádosti účtuje jednorázový poplatek ve výši 50 korun. V některých finančních centrech je možné tento poplatek zaplatit také bezhotovostní formou. Za poskytnutí spotřebitelského úvěru si pak banka inkasuje 1 % z požadované částky úvěru. Nejnižší poplatek za poskytnutí úvěru je ve výši 300 korun, maximálně sráží z poskytnutého úvěru částku 3 500 korun.

Poštovní spořitelna nabízí též 2 typy pojištění úvěru, tedy základní pojištění, tj. ročně 1 % z výše úvěru a 3 % ročně z výše úvěru v případě rozšířeného pojištění. Dále si Poštovní spořitelna účtuje poplatky za správu a vedení spotřebitelského úvěru, za změnu smlouvy o spotřebitelském úvěru na žádost klienta, a dále za upomínku a výzvu. Předčasné splacení úvěru, které banka toleruje je však zdarma. Pro lepší přehled jsou jednotlivé bankovní poplatky uvedeny v tabulce č. 3.1.

Tabulka č. 3.1. Ceník operací pro spotřebitelský úvěr Poštovní spořitelny

Podání žádosti o poskytnutí spotřebitelského úvěru, včetně ověření podkladů a vyhodnocení žádosti	50 Kč
Poskytnutí spotřebitelského úvěru	1 % z požadované částky úvěru min. 300 max. 3 500
Pojištění úvěru - základní	1 % p.a. z výše úvěru
- rozšířené	3 % p.a. z výše úvěru
Správa a vedení spotřebitelského úvěru	50 Kč měsíčně
Změna smlouvy o spotřebitelském úvěru na žádost klienta	200 Kč
Upomínka	150 Kč
První a další výzva	400 Kč
Předčasné splacení úvěru	zdarma
Úrok z prodlení	15 %

Zdroj: www.postovnisporitelna.cz

Poštovní spořitelna poskytuje neúčelový úvěr občanům České republiky, Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru, kteří dosáhli věku 18 až 67 let, a to na základě předložení dvou dokladů totožnosti. Jak bylo výše zmíněno, další podmínkou je nutnost vedení účtu u Poštovní spořitelny nebo ČSOB a doložení měsíčních příjmů⁹.

3.1.3 Nabídka spotřebitelského úvěru od Raiffeisenbank, a. s.

Tato banka patří mezi nejrychleji rostoucí banky v České republice. Svou první pobočku zde otevřela v roce 1993, ale největší růst zažívá až od roku 2006, kdy se spojila s eBankou. Raiffeisenbank a.s. je součástí Raiffeisen International Bank-Holding AG. Ta je dceřinou společností Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, která byla založena v roce 1927, je třetí největší rakouskou bankou a centrální institucí rakouské Raiffeisen Banking Group (RBG), největší bankovní skupiny v zemi s nejširší distribuční sítí. Raiffeisenbank, a.s. má své zastoupení ve více než sto poboček a klientských center. V oblasti osobních financí má V Moravskoslezském kraji Raiffeisenbank, a. s. celkem 13 poboček a 16 bankomatů, jen v Ostravě je možné najít sedm poboček a deset bankomatů. Tato banka získala spoustu ocenění, tj. druhé místo v anketě banka roku, první místo v soutěži Zlatá koruna za přímé

⁹ Není nutné dokládat v případě, že jsou příjmy alespoň 3 měsíce připisovány na osobní účet u Poštovní spořitelny či ČSOB

bankovníctví, účet roku za eKonto a spoustu dalších. Raiffeisenbank, a.s. od svého počátku nabízí své produkty i služby jak soukromé, tak podnikatelské klientele.

Raiffeisenbank, a. s. má ve své nabídce neúčelový spotřebitelský úvěr pod názvem **Rychlá půjčka**. Jedná se o úvěr poskytovaný v rozmezí 20 000 až 500 000 korun, přičemž tento úvěr do částky 300 000¹⁰ korun není nutné zajistit. Žadatel o úvěr má možnost Rychlou půjčku splácet až šest let, tedy 72 měsíců. Banka uvádí úrokovou sazbu od 5,7 % ročně, avšak její přesná výše závisí na celkovém hodnocení úvěrového obchodu. Úrok z Rychlé půjčky hradí klient vždy z aktuální dlužné částky a jeho výše je po celou dobu splácení pevná a nemůže být změněna. Raiffeisenbank, a. s. poskytuje Rychlou půjčku do jednoho dne po dni, kdy klient odevzdá potřebné doklady na pobočku banky. Úvěr je pak připsán na běžný účet klienta. Raiffeisenbank, a. s. nevyžaduje vedení běžného účtu klienta u této banky. Splácení úvěrů tak může klient realizovat převodem ze svého běžného účtu vedeného u jakékoliv banky v České republice. Další možností, jak Rychlou půjčku splácet, je splácení úvěru hotově na pobočce banky. Jedná se o pravidelné měsíční splátky, kdy výše splátky zůstává po celou dobu trvání úvěrové smlouvy stejná, existuje však možnost, kdy klient může Rychlou půjčku splatit předčasně, tj. celou nebo její část. Tato varianta splacení úvěru je bankou zpoplatněna. Rychlou půjčku lze sjednat osobně na pobočce Raiffeisenbank, a. s. nebo také existuje možnost, požádat o půjčku přes internet, tedy on-line, dále telefonicky a pokud má klient od Raiffeisenbanky, a. s. zřízené eKonto, pak i přes tuto aplikaci lze o Rychlou půjčku požádat. Za přijetí a posouzení žádosti si banka neúčtuje poplatky, za poskytnutí Rychlé půjčky pak už ano, viz tabulka č. 3.5.

Raiffeisenbank, a. s. nabízí k Rychlé půjčce také tzv. Navýšení půjčky a pojištění schopnosti splácet. Navýšení půjčky představuje nový úvěr, kterým se splatí stávající úvěr a rozdíl je převeden na účet klienta. Banka tak dává možnost, aby klient získal znovu to, co již splatil a také, pokud o to klient požádá, banka tuto částku ještě navýší a to až do výše 400 000 korun. Navýšení půjčky může klient získat už po půlroce splácení stávajícího úvěru a splácet jej může až 10 let. Tato forma úvěru nevyžaduje zajištění a může být kdykoli předčasně splacena.

Pojištění schopnosti splácet poskytuje banka ve třech variantách ve spolupráci s pojišťovnou UNIQA. Své pojišťovací balíčky poskytuje pod názvy Typ A, B a C, avšak pouze pojištění typu A a C je určeno pro fyzické osoby. Pojištění Typu A je poskytováno

¹⁰ Pouze při splnění určitých podmínek, jinak je nutné zajištění úvěru už od částky 200 000 korun.

k Rychlé půjčce zdarma a jedná se o pojištění rizika smrti, nebo úrazu s 50 % poškozením. Pojištění Typu C je volitelným pojištěním pro zaměstnance a zahrnuje pojištění jako ve výše zmíněném Typu A, a dále pojištění proti riziku dlouhodobé pracovní neschopnosti či ztráty zaměstnání. Tento typ pojištění je zpoplatněn a výše tohoto poplatku je uvedena v tabulce č. 3.5.

Tabulka č. 3.5. Cenové podmínky Rychlé půjčky

Přijetí a posouzení žádosti	zdarma
Poskytnutí úvěru	1 % z poskytnutého úvěru(min. 500 Kč, max. 5 000 Kč)
Využívání a správa úvěru	99 Kč měsíčně
Mimořádná splátka (předčasné splacení)	4 % z výše mimořádné splátky
Přijetí splátky úvěru v hotovosti na přepážce	50 Kč
Změny v úvěrové dokumentaci na základě podnětu klienta	1 000 Kč
Pojištění typu A	zdarma
Pojištění typu B	60 Kč měsíčně
Pojištění typu C	84 Kč měsíčně
1. výzva k zaplacení dlužné částky(inkasuje se, přesáhne-li celkový závazek po splatnosti200 Kč)	300 Kč
2. výzva	500 Kč
3. výzva	1 000 Kč
Smluvní pokuta za porušení podmínek smlouvy	až 1 % z výše nesplacené jistiny

Zdroj: www.rb.cz

3.1.4 Nabídka spotřebitelského úvěru od Volksbank CZ, a. s.

Volksbank CZ je univerzální bankovní ústav v České republice. Na českém finančním trhu se objevila v roce 1993, jako pobočka mateřské společnosti Österreichische Volksbanken AG. Od roku 1997 pak vystupuje s vlastní licencí jako samostatná banka. Největším vlastníkem této bankovní společnosti je velká rakouská finanční skupina Volksbank AG, která vlastní 98,4 % banky, která byla založena v roce 1922 více než šedesáti rakouskými bankami. Centrální budova Volksbank CZ sídlí v Praze, má ale zastoupení po celé České republice a celkem v devíti zemích Evropy. V České republice je možné navštívit tuto banku ve 26 pobočkách a klienti mohou využít 61 bankomatů. Mimo klasických poboček existuje tzv. Volksbank SHOP. Jedná se o obchodní místa Volksbank CZ, která lze najít v obchodních řetězcích Kaufland a nabízí jednoduché produkty pro nenáročné klienty. Nabídka těchto

produktů se tedy malinko liší od Volksbank CZ. Tato banka spolupracuje s dalšími ústavami finanční skupiny Volksbank, kterými jsou leasingová společnost VB Leasing, Victoria-Volksbanken pojišťovna a Immoconsult Praha. Volksbank CZ disponuje poměrně rozsáhlou nabídkou finančních produktů pro fyzické osoby. Nabízí jim několik druhů účtů, úvěry, termínované vklady, pojištění nebo stavební spoření.

Spotřebitelský úvěr od Volksbank CZ nemá žádný osobitý název, kterým by se potenciálním klientům vryl do paměti. Každopádně je to neúčelový úvěr určený klientům od 18 let na financování jejich potřeb, k nákupu spotřebního zboží či služeb, nebo také k rekonstrukci či nákupu nemovitosti. Žadatel o tento úvěrový produkt může získat až 500 000 korun. Záleží však na jeho bonitě, podle níž banka určí, kolik si zájemce o úvěr může půjčit a také na tom, zda se jedná o stávajícího nebo nového klienta banky Volksbank CZ. Tato totiž poskytuje novým klientům spotřebitelský úvěr v maximální výši 250 000 korun. Minimální výše poskytovaného úvěru je 60 000 korun, dá se však snížit na 20 000 korun za podmínky zvýšení úrokové sazby o 3 % p.b.. Úroková sazba do částky 60 000 je tedy 16,1 % ročně a nad tuto hranici je úroková sazba stanovena na 13,1 % ročně. Úroková sazba je po celou dobu trvání úvěrového vztahu neměnná. Získaný úvěr je možné splácet až osm let. Úvěr může zájemce žádat pouze na pobočkách banky, Volksbank CZ totiž neumožňuje internetové ani telefonické sjednání, které můžeme najít v nabídce některých jiných bankovních ústavů.

O poskytnutí spotřebitelského úvěru od Volksbank CZ banka rozhoduje jeden až tři dny, tedy záleží na velikosti půjčované částky. V případě schválení úvěru banka bezhotovostně převádí peněžní prostředky na bankovní účet klienta (žadatele). Za zpracování úvěru si banka účtuje 1 % z výše úvěru, minimálně však 500 korun. Pro získání tohoto úvěru tedy není podmínkou vedení účtu u Volksbank CZ. Splácení úvěru je pak realizováno prostřednictvím inkasa nebo trvalého příkazu formou anuitních splátek.

Volksbank CZ umožňuje svým klientům splatit úvěr jednorázově, tedy předčasně, a to buď celý, nebo jeho část. Tato možnost je zpoplatněna. Poplatek se účtuje dle dohody v konkrétním případě, zpravidla je to 500,- korun. Za vedení úvěrového účtu klient zaplatí 50 Kč měsíčně. Banka neposkytuje žádné jiné produkty v souvislosti se svým spotřebitelským úvěrem, jako je pojištění schopnosti splácet, nebo navýšení již splacené části úvěru.

3.2 Vybrané metody pro komparaci spotřebitelských úvěrů

Jak už bylo v úvodu třetí kapitoly zmíněno, budeme nyní porovnávat neúčelové spotřebitelské úvěry vybraných bank, a to tak, že si nejprve stanovíme váhy stanovených kritérií pomocí *Fullerovy metody* a následně stanovíme pořadí bankovních ústavů pomocí *Bodovací metody*. Nejprve si tedy jednotlivé metody charakterizujeme.

3.2.1 Metody stanovení vah kritérií

Jsou jednou z metod vícekritériálního rozhodování, které se zabývá hodnocením variant podle několika kritérií. Taková kritéria mohou být kritéria maximalizačního typu, u nichž je žádoucí vyšší hodnota kritéria, pravým opakem jsou pak kritéria minimalizačního typu, která vyžadují co nejmenší hodnotu kritéria. K vyjádření preferencí (důležitosti) jednotlivých kritérií slouží právě metody stanovení vah. Aby se dalo váhy jednotlivých kritérií stanovené různými metodami srovnat, musí být vyjádřeny v normovaných hodnotách. Normují se podle vzorce (3.1). Mezi tyto metody stanovení vah patří metoda bodovací, metoda pořadí, Fullerova metoda a Saatyho metoda.

$$w_j = \frac{v_j}{\sum_{k=1}^n v_k} \quad (3.1)$$

Kde, v_j představuje váhu kritéria, $j=1,2,\dots,n$, kde n je počet všech uvažovaných kritérií. Normované váhy w_j představují nezáporná čísla, jejichž součet je roven jedné.

3.2.1.1 Metoda bodovací

Důležitost jednotlivých kritérií se hodnotí body ze stanoveného intervalu, tzv. bodovací stupnice. Bodovací stupnice může mít jakýkoliv rozsah. Čím je kritérium pro rozhodovatele důležitější, tím mu přidělí vyšší číslo (body). Přidělený počet bodů převede na normovanou váhu, viz vzorec (3.1). Bodovací metoda se používá v případě, že rozhodovatel zná pořadí preferencí kritérií a rozestupy mezi nimi, tzn. má kardinální informace o kritériích.

3.2.1.2 Metoda pořadí

Řadí kritéria od nejdůležitějšího po nejméně důležité, tj. nejdůležitějšímu kritériu je přiřazeno nejvyšší číslo, nejméně důležitému pak nejmenší. V případě, že rozhodovatel

považuje některé kritéria za stejně důležité, hodnotí se tato kritéria průměrem pořadí stejně důležitých kritérií, tedy podle vzorce (3.2). K takto seřazeným kritériím rozhodovatel přiřadí váhy. Tato metoda se používá v případě, kdy rozhodovatel může určit pořadí důležitosti preferencí, tedy má ordinální informaci o kritériích.

$$w_j = \frac{v_j}{\frac{n(n-1)}{2}} \quad (3.2)$$

Kde, j -tému kritériu je přiřazeno číslo v_j , nejdůležitějšímu kritériu je přiřazena váha n , druhému nejdůležitějšímu kritériu je přiřazena váha $n-1$.

3.2.1.3 Fullerova metoda

Jedná se o metodu, která umožňuje vyhodnocení důležitějšího kritéria ze dvou porovnávaných. Princip je tedy v tom, že se srovnávají páry jednotlivých kritérií a určí se to kritérium, které je z daného páru významnější, viz Zmeškal (2009). Pro vyjádření preferencí se využívá tzv. Fullerův trojúhelník.

Schéma Fullerova trojúhelníku:

1	1	1	...	1
2	3	4	...	n
<hr/>				
	2	2	...	2
	3	4	...	n
<hr/>				
		3	...	3
		4	...	n
<hr/>				
			...	
			n-2	n-2
			n-1	n
<hr/>				
				n-1
				n

Z každého páru kritérií se označí to důležitější, tj. tučné písmo, barevné písmo, zakroužkování apod. Jsou-li obě kritéria stejně důležitá, označí se obě. Poté sečteme počet označení každého kritéria a váhu kritérií vypočítáme ze vztahu (3.1) Fullerova metoda je použitelná v případě, kdy rozhodovatel má ordinální informaci o kritériích, tj. je schopen určit pořadí důležitosti kritérií.

3.2.1.4 Saatyho metoda

V této metodě rozhodovatel porovnává všechny možné dvojice kritérií s tím, že určuje pro každou takovou dvojici kritérií i velikost této důležitosti. Velikost důležitosti rozhodovatel vyjadřuje pomocí Saatyho bodovací stupnice. Důležitost jednoho kritéria před druhým je tedy „oznámkovaná“ body 1 až 9. Význam „známek“ zobrazuje tabulka č. 3.6.

Tabulka č. 3.6. Vyjádření preferencí

číselné vyjádření	slovní hodnocení	
	1	rovnocennost kritérií
	3	slabá preference i před j
	5	silná preference i před j
	7	velmi silná preference i před j
	9	absolutní preference i před j

Zdroj: FIALA, P. Modely a metody rozhodování. Praha : Oeconomica, 2008

Pro citlivější vyjádření je možné použít i mezistupně, tj. 2, 4, 6, 8.

3.2.2 Metody stanovení pořadí variant

Cílem metod vícekritériálního hodnocení variant je stanovení pořadí výhodnosti jednotlivých variant ve vztahu ke zvoleným kritériím, přičemž nejlépe umístěná varianta představuje nejlepší kompromisní variantu. Metody pro hodnocení variant se liší přístupem k pojmu „kompromisní varianta“, náročností a použitelností pro různé typy vícekritériálních úloh, viz Friebešová, Klicnarová (2007). Mezi metody vícekritériálního hodnocení variant patří:

3.2.2.1 Metoda pořadí

Metoda pořadí je založena na převedení kritériální matice na matici pořadí, tj. podle všech kritérií se jednotlivým variantám přiřadí jejich pořadí. V případě, že nejsou známy preference kritérií, sečtou se pro každou variantu všechna pořadí. Pokud však jsou známy preference (váhy) kritérií, je možné vypočítat vážené pořadí variant. Nejlepší variantou podle metody pořadí je ta, která má nejmenší součet pořadí. V situaci, kdy má více variant stejné pořadí, se bere průměrné pořadí.

3.2.2.2 Metoda lexikografická

Postupně se hodnotí varianty podle jednotlivých kritérií v pořadí podle jejich důležitosti. Tato metoda vyhledává ze všech variant tu, která podle nejvýznamnějšího kritéria dosahuje maximální hodnoty. Tento postup se opakuje do té doby, kdy po vyčerpání všech kritérií zbude jediná z variant, ta je pak považována za optimální; nebo zbude více variant, které jsou z hlediska kritéria hodnoceny jako rovnocenné. Zjednodušeně hledáme nejlepší variantu podle nejdůležitějšího kritéria, v případě, že je výsledkem více variant, zapojíme v pořadí druhé nejdůležitější kritérium. Tento proces provádíme buď do doby, než bude výsledkem jedna varianta, nebo až do vyčerpání všech kritérií a v tom případě může být výsledkem více variant.

3.2.2.3 Metoda bodovací

Podstatou této metody je, že každému prvku rozhodovací matice je přiřazen určitý počet bodů z vybrané stupnice. Lepší hodnotě kritéria odpovídá větší počet bodů. Počet bodů přiřazený hodnotě kritéria musí být pro všechna kritéria stejný, přitom může jít o stanovená čísla, která se v žádné variantě nevyskytují. Výhodné je opatřit bodovou stupnici pro každé kritérium slovním popisem.

3.2.2.4 Metoda váženého součtu

Každé hodnotě kritéria můžeme přiřadit její užitek, tj. vytvořit užítkovou funkci. Definičním oborem této funkce je interval mezi nejlepší a nejhorší hodnotou určitého kritéria. Oborem funkčních hodnot je interval od 0 do 1. Nejhorší varianta podle stanoveného kritéria bude ohodnocena číslem nula, nejlepší varianta bude mít užitek 1. Varianty je potom možné uspořádat podle klesajících hodnot užitku, přičemž nejlepší varianta má tuto hodnotu největší.

3.3 Zhodnocení spotřebitelských úvěrů

3.3.1 Stanovení kritérií

V první řadě si musí klient stanovit podmínky, respektive požadavky, podle kterých se bude rozhodovat při výběru spotřebitelského úvěru. To znamená, musí si stanovit určitá kritéria. Tato kritéria budeme označovat K_j . Písmeno j odpovídá počtu stanovených kritérií (1,2,3...n).

Rozhodovatel si plánuje vybavit si svůj nový byt, nemá však dostatek naspořených peněžních prostředků, a proto se rozhodl vzít si úvěr, a to takový, kde nemusí dokládat, na co poskytnuté peněžní prostředky využije. Chce si tedy vzít neúčelový spotřebitelský úvěr. Rozhoduje se mezi nabídkou spotřebitelských úvěrů čtyř bank a hodnotí, který úvěr nejlépe odpovídá jeho kritériím. Rozhodovatel není klientem ani jedné z hodnocených bank a o úvěr žádá sám, nemá tedy ručitele ani spolužadatele, proto je maximální úvěrový rámec pro něj omezen. Aby se mohl mezi jednotlivými úvěry rozhodnout, stanovil si svých devět kritérií.

Je pro něj důležité, jakou minimální částku mu banka poskytne ve formě spotřebitelského úvěru, a také, jak velký je maximální rozsah spotřebitelského úvěru, který může získat. Minimalizační kritérium rozhodovatele představuje poplatek za zpracování úvěru a také poplatek za vedení úvěrového účtu. Cílem rozhodovatele je získat nejlevnější úvěr, rozhoduje se proto pro úvěr při co možná nejmenší úrokové sazbě a RPSN. Pokud se mu náhle naskytne finanční prostředky, rád by svůj závazek vůči bance splnil co nejdříve, proto uvítá možnost předčasného splacení úvěru, a v tomto případě záleží na výši poplatku, který si banka za předčasné splacení úvěru inkasuje. V případě, že se finanční prostředky na předčasnou úhradu závazku nenajdou, chce rozhodovatel splácet úvěr co možná nejdelší dobu. Varianty, tj. vybrané banky a úvěry, které nabízí, zachycuje tabulka 3.7. Stanovená kritéria jsou zobrazeny v tabulce č. 3.8.

Tabulka č.3.7. Varianty pro výběr spotřebitelského úvěru

V1	GE Money Bank, Expres půjčka
V2	Poštovní spořitelna, Neúčelový úvěr
V3	Raiffeisenbank, Rychlá půjčka
V4	Volksbank CZ, Spotřebitelský úvěr

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 3.8. Kritéria pro výběr spotřebitelského úvěru

K1	Poplatek za zpracování úvěru
K2	Poplatek za vedení úvěrového účtu
K3	Minimální výše úvěru
K4	Maximální výše úvěru
K5	Možnost předčasného splacení
K6	Poplatek za předčasné splacení
K7	Úroková sazba
K8	RPSN v %
K9	Délka splatnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Proto, abychom mohli stanovit, který úvěr je pro klienta nejlepší, vytvoříme bodovací stupnici, viz tabulka č.3.11., na jejímž základě přiřadíme každému kritériu příslušný počet bodů, a to tak, že lepší hodnotě kritéria přiřadíme větší počet bodů a naopak. Pro bodování stanovíme stupnici o 5 bodech. Body představují celá čísla v rozmezí [0,5]. Pro lepší orientaci je vytvořená tabulka č. 3.9., která zachycuje, jak úvěry vybraných čtyř bank splňují daná kritéria a klient tak může tak lépe přiřadit body.

Tabulka 3.9. Přehled plnění kritérií vybraných bank

	GE Money Bank	Poštovní spořitelna	Raiffeisenbank	Volksbank CZ
K1	Zdarma	50 Kč	Zdarma	Zdarma
K2	59 Kč/ měs.	50 Kč /měs.	99 Kč / měs.	50 Kč / měs.
K3	30 000	20 000	20 000	20 000
K4	300 000	150 000	300 000	250 000
K5	Ano	Ano	ano	ano
K6	5 % z předčasně splacené částky	Zdarma	4% z předčasně splacené částky	500 Kč
K7	od 5,7 % p.a.	od 8,8 % p.a.	od 5,7 % p.a.	13.1 % p.a.
K8	od 7,1 %	od 9,45 %	Individuálně	Individuálně
K9	8 let	7 let	6 let	8 let

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.2 Stanovení vah

Každému ze stanovených kritérií přiřadíme jeho váhu. K tomu nám pomůže Fullerův trojúhelník, jehož dvojřádky tvoří dvojici pořadových čísel. Tato čísla jsou uspořádána tak, že se každá dvojice stanovených kritérií vyskytne jen jednou. Rozhodovatel v takto uspořádaných kritériích ve Fullerově trojúhelníku označí to kritérium, které je pro něj důležitější. V případě, že jsou pro něj kritéria stejně důležitá, může také označit obě kritéria.

1	1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8	9
	2	2	2	2	2	2	2
	3	4	5	6	7	8	9
		3	3	3	3	3	3
		4	5	6	7	8	9
			4	4	4	4	4
			5	6	7	8	9
				5	5	5	5
				6	7	8	9
					6	6	6
					7	8	9
						7	7
						8	9
							8
							9

Váhy kritérií, které budeme značit v_j , stanovíme podle vzorce (3.3), tzn. počet označeného j -tého kritéria (n_j) vydělíme počtem všech porovnávání ($\sum n_j$ = součet všech označených kritérií).

$$v_j = \frac{n_j}{\sum n_j} \quad (3.3)$$

V tabulce č.3.10. takové stanovení vah vypadá následovně:

Tabulka č. 3.10. Stanovení vah kritérií

Kritérium	Počet preferencí	Váha
K1	4	0,11
K2	1	0,03
K3	0	0,00
K4	5	0,14
K5	3	0,08
K6	4	0,11
K7	7	0,19
K8	8	0,22
K9	4	0,11
Celkem	36	1

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že největší váhu má kritérium K8, tedy hodnota RPSN , následují kritéria úroková sazba a poplatek za předčasné splacení úvěru, označené K7 a K6. Nejméně důležité kritérium má nejmenší váhu, tedy 4% a jedná se o kritérium minimální výše úvěru, označené K3.

Tabulka č. 3.11. Bodovací stupnice

Body	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9
5	zdarma	zdarma	< 20 tis.Kč	> 250 tis.Kč	ANO	zdarma	do 6 % p.a.	≤ 10 % p.a.	10 let
4	< 10 Kč	do 40 Kč	<21;25)	<200;250)		pevně stanovené			9 let
3	10 - 50 Kč	<41;50)	<26;30)	<100;199)		do 4 % z dluhu	7-10 % p.a.	> 10 % p.a.	8 let
2	> 50 Kč	<51;90)	<31;50>	<50;99)		5 % z dluhu			7 let
1	% z úvěru	91 a více	> 50 tis.Kč	< 50 tis.Kč	NE	nad 5 % z dluhu	nad 10 %	individuálně	6 let

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.3 Zhodnocení úvěru pomocí Fullerovy metody

Následující tabulka č. 3.12. je tabulkou obodovaných kritérií, a každému kritériu jsou přiřazeny dříve stanovené váhy.

Tabulka 3.12. Zhodnocení spotřebitelských úvěrů dle Fullerovy metody

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	Body	Pořadí
V1	5	2	3	5	5	2	5	5	5	4,53	1.
V2	3	3	5	3	5	5	3	5	4	3,9	2.
V3	5	1	5	5	5	3	5	1	3	3,51	3.
V4	5	3	5	4	5	4	1	1	5	3	4.
Váhy	0,11	0,03	0,00	0,14	0,08	0,11	0,19	0,22	0,11		

Zdroj:vlastní zpracování

3.3.4 Zhodnocení úvěrů pomocí bodovací metody

Pro stanovení pořadí bodovací metodou, vycházíme z bodování dle bodovací stupnice, viz tabulka č. 3.11.. Pro každou variantu zvlášť provedeme souhrn bodů. Nejvýhodnější varianta je ta, která dosahuje největšího počtu bodů, viz tabulka č. 3.13.

Tabulka 3.13. zhodnocení spotřebitelských úvěrů dle Bodovací metody

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	Body	Pořadí
V1	5	2	3	5	5	2	5	5	5	37	1.
V2	3	3	5	3	5	5	3	5	4	36	2.
V3	5	1	5	5	5	3	5	1	3	33	3,5
V4	5	3	5	4	5	4	1	1	5	33	3,5

Zdroj. Vlastní zpracování

Protože varianty V3 a V4 dosáhly stejného počtu bodů, obsadily třetí a čtvrté místo a výsledné pořadí je průměrné, tedy 3,5.

4 Porovnání dosažených výsledků

V předcházející kapitole si rozhodovatel stanovil kritéria, na základě kterých se rozhodoval pro neúčelový spotřebitelský úvěr. Pro výběr úvěru použil Fullerovu metodu, pomocí které přiřadil svým kritériím určité váhy. Na základě bodovací stupnice, kterou si vytvořil pro snadnější udělení bodů, obodoval svá kritéria u čtyř konkrétních spotřebitelských úvěrů, přiřadil jim zjištěné váhy a stanovil jejich pořadí. Pro rozhodnutí mezi úvěry použil bodovací metodu, kde podle součtu udělených bodů určil pořadí výhodnosti srovnávaných úvěrů. Po použití jmenovaných metod bylo dosaženo těchto výsledků:

4.1 Spotřebitelský úvěr od GE Money Bank

Expres půjčka, spotřebitelský úvěr od GE Money Bank zaujímá **první místo** v pořadí jak z hlediska Fullerovy metody, tak bodovací metody. Tento úvěr nejlépe splňuje kritéria, které mají pro klienta největší váhu. Jedná se o roční procentní sazbu nákladů (RPSN), kterou banka uvádí od 7,1 % p.a. a úrokovou míru od 5,7 %. Expres půjčku je možné splatit dříve, ale vzhledem k tomu, že si banka účtuje celkem vysoké procento za tuto možnost, a to ve výši 5 % z předčasně splacené částky, je pro klienta důležitá doba splatnosti. V tomto případě může klient splácet úvěr až 8 let. Asi největší výhodou pro klienta je, že za zpracování úvěru, tedy podání žádosti a předběžné schválení, klient neplatí. Už jen proto je tento úvěr jedním z porovnávaných. Klient tak zjistí přesnou částku, kterou může získat a na základě toho přesně stanovenou úrokovou míru a RPSN. Jednou z velkých výhod banky je její online chat, kde se klient může zeptat okamžitě na vše, co potřebuje vědět a nemusí přitom navštívit pobočku nebo čekat na odpověď e-mailovou cestou. Při porovnání základních (obecných) parametrů získal tento úvěr **4,53 bodů** prostřednictvím Fullerovy metody a **37 bodů** na základě bodovací metody. Tím se jeví jako nejvýhodnější.

4.2 Spotřebitelský úvěr od Poštovní spořitelny

Neúčelový úvěr Poštovní spořitelny se umístil na **druhém místě** se **3,9 body a 37 body** (v pořadí Fullerova metoda, bodovací metoda) to i přesto, že klient musí za zpracování úvěru zaplatit 50 Kč. Tento spotřebitelský úvěr je jedním z porovnávaných úvěrů proto, že je možné jej sjednat mimo poboček také na každé poště. Neúčelový úvěr Poštovní spořitelny je sice dražší, ale je možné jej předčasně splatit a to zcela zdarma. Nezpлатněné předčasné splacení úvěru poskytuje z porovnávaných bank pouze Poštovní spořitelna. A protože jde oproti jiným úvěrům o malé částky, tedy maximálně ve výši 150 000 korun, může být možnost předčasného splacení hojně využívána a závazek vůči bance může zaniknout bez sankcí, podstatně dříve a tím může být úvěr nakonec levnější než úvěr s nižší úrokovou sazbou u jiné banky.

4.3 Spotřebitelský úvěr od Raiffeisenbank

Se **3,51 body** se na **třetím místě** v porovnávaných úvěrech umístila *Rychlá půjčka*, kterou nabízí Raiffeisenbank. Co se týče výsledků bodovací metody, umístil se úvěr na

stejném místě, jako úvěr finanční instituce Volksbank CZ. Tato banka poskytuje novým klientům maximálně 300 000 korun s úrokovou sazbou už od 5,7 % p. a. Údaj o celkových nákladech na úvěr, tedy o RPSN však chybí z toho důvodu, že tato procentní sazba se stanovuje pro každého klienta individuálně. To může být velkou nevýhodou, protože zájemce o úvěr z Raiffeisenbank si tak nemůže porovnat minimální výši RPSN s tou, kterou mu banka stanoví, případně ji nemůže porovnat s minimální RPSN v ostatních bankovních ústavech. Proto bylo kritérium *RPSN* ohodnoceno minimem bodů. Také kritérium *poplatek za vedení úvěrového účtu* bylo ohodnoceno jedním bodem, protože 99 korun měsíčně je poměrně vysoká částka a z porovnávaných čtyř bank také nejvyšší. Úvěr z Raiffeisenbank může klient splácet maximálně 6 let, což je nejméně z vybraných čtyř variant. Protože kratší doba splatnosti představuje pro klienta vyšší měsíční splátku a požadavek klienta byl stanoven na dlouhou dobu splatnosti, bylo toto kritérium obodováno třemi body. Přesto, že je možné o úvěr požádat přes internet, informovanost o produktu na stránkách banky není přehledná a úplná, tím myslíme, že chybí informace o minimální úrokové sazbě a RPSN. Na druhou stranu není zpracování úvěru, tedy žádosti o úvěr a předběžné schválení, zpoplatněno, a to je možné považovat za určitou výhodu.

4.4 Spotřebitelský úvěr od Volksbank CZ

Nejméně výhodným úvěrem je produkt od Volksbank CZ, klient jej ohodnotil **3 body**. Podle přiřazených bodů v bodovací metodě úvěr zaujímá průměrné pořadí, tj. pořadí mezi třetím a čtvrtým místem. Volksbank CZ svůj produkt nabízí v maximální výši 250 000 korun za úrokovou sazbu 13,1% p. a. Tato úroková sazba je oproti ostatním bankám příliš velká a vzhledem k tomu, že se jedná o jedno z nejdůležitějších kritérií klienta, bylo jím ohodnoceno jedním bodem. Výhodou však je, že úroková sazba u Volksbank CZ se neodvíjí od bonity klienta, ale je pevně stanovená a zůstává po celou dobu splatnosti úvěrů stejná, pouze při úvěru pod 60 000 korun se úroková sazba zvyšuje na 16,1 %. O úvěr tak může požádat jak osoba s vysokou platební schopností, tak člověk s nižšími příjmy, splňuje-li podmínky banky. Nevýhodou je, že RPSN Volksbank CZ neuvádí. Roční procentní sazba nákladů je stanovena individuálně. Kritérium RPSN je tedy hodnoceno jedním bodem, což může být důvodem, proč je Volksbank CZ v pořadí hodnocena jako jedna z posledních. Úvěr je možné platit až 8 let. Tato skutečnost je výhodou pro klienty s nižší platební schopností, kteří tak mohou splácet delší dobu po nižších splátkách, tj. pro klienta splátky nepředstavují velkou zátěž. Také

vedení úvěrového účtu, tedy 50 Kč měsíčně, je nejmenší poplatek z porovnávaných úvěrů. Volksbank CZ poskytuje informace o svém spotřebitelském úvěru na k tomu určeném dokumentu. Informace o úrokové sazbě a sazbě RPSN zde chybí a je třeba se informovat jinou formou. I u této banky je možné úvěr předčasně splatit. K tomu je nutné sepsat dohodu o předčasném splacení a banka inkasuje zpravidla 500 korun, ale záleží na domluvě.

5 Závěr

Úvěr je v dnešní době velice vyhledávaným a pro mnohé také potřebným produktem, který nabízí převážná většina bank, ale také nebankovní instituce. Dnes už je možné vybrat si z celé řady úvěrů a dá se říci, že většina majetku lidí a jejich cílů je financována prostřednictvím tohoto bankovního produktu, který tak zastiňuje dříve oblíbené spoření. Úvěry představují hlavní položku aktiv bank, a proto se jednotlivé banky předhánějí v poskytování stále lepších a výhodnějších nabídek pro klienty. Získat úvěr je poměrně jednoduchou záležitostí, která může u lidí vzbuzovat touhu po mamonu a zatímco poskytování úvěru bude stále ziskovou záležitostí bank, vize člověka mít všechno hned a snadno jej může přivést k problémům splácet, a tím k omezení jeho platební schopnosti.

Cílem bakalářské práce byla analýza úvěrových produktů pro fyzické osoby. Práce se tedy zabývala porovnáním a vyhodnocením spotřebitelských úvěrů pro fyzické osoby nepodnikatele u vybraných českých bank.

Nejprve jsme se obecně seznámili s úvěrovými obchody, popsali jsme si postup bank při poskytování úvěru klientům, charakterizovali jsme si úvěry, poskytované fyzickým osobám. Uvedli jsme, jakým způsobem fyzické osoby žádají o úvěr, a které dokumenty musí doložit, co je to úvěrová smlouva a které náležitosti musí obsahovat, a také jsme si přiblížili, jak a z jakého důvodu banka kontroluje dodržování podmínek úvěrové smlouvy.

V další, třetí kapitole byly charakterizovány čtyři vybrané banky, působící na území České republiky a popsali jsme neúčelové úvěrové produkty, které tyto banky nabízí. Použili jsme typový příklad klienta, který si stanovil devět kritérií. Těmto kritériím byly Fullerovou metodou přiřazeny váhy, kdy největší váhu získalo kritérium RPSN. Srovnání těchto spotřebitelského úvěrů bylo provedeno Bodovací metodou pro určení pořadí porovnávaných úvěrů. Dále byly obecně popsány metody pro stanovení vah a metody pro stanovení pořadí.

V poslední kapitole, tedy ve čtvrté, byly zhodnoceny dosažené výsledky z aplikovaných metod. Nejvýhodnějším spotřebitelským úvěrem se stala Expres půjčka poskytovaná GE Money Bank, zejména pro nejnižší RPSN a úrokovou míru. Také pro nulové poplatky za zpracování úvěru a vysoký úvěrový rámec. Na druhém místě se umístil neúčelový úvěr od Poštovní spořitelny, jako jediná umožňuje bezplatné předčasné splacení úvěru, body tomuto úvěru sráží nízký maximální úvěrový rámec a zpoplatněné zpracování žádosti. Rychlá půjčka od Raiffeisenbank je třetím nejvýhodnějším úvěrem kvůli nejasné roční procentní sazbě

nákladů, která je stanovena individuálně. A pro vysokou úrokovou míru je nejméně výhodným úvěrem Spotřebitelský úvěr poskytovaný finanční skupinou Volksbank CZ.

Seznam použité literatury

a) Knihy, příspěvky ve sborníku

- DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty : 3. přepracované a rozšířené vydání*. Praha : Linde Praha, a. s., 2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X.
- DVOŘÁK, P. *Bankovníctví*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998. 341 s. ISBN 80-7079-585-9.
- FIALA, P. *Modely a metody rozhodování*. Praha : Oeconomica, 2008. 292 s. ISBN 978-80-245-1345-4.
- FRIEBELOVÁ, J; KLICNAROVÁ, J. *Rozhodovací metody pro ekonomy*. České Budějovice : [s.n.], 2007. 135 s. ISBN 978-80-7394-035-5.
- KALABIS, Z. *Bankovní služby v praxi*. Brno : Computer Press, a. s., 2005. 148 s. ISBN 80-251-0882-1.
- KRÁL, M. *Bankovníctví I*. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, 2006. 216 s. ISBN 80-7318-442-7.
- MEJSTŘÍK, M. *Základní principy bankovníctví*. Praha : CAROLINUM, 2009. 627 s. ISBN 978-80-264-1500-4.
- PLÍVA, S., et al. *Bankovní obchody*. Praha : ASPI, a. s., 2009. 220 s. ISBN 978-80-7357-433-8.
- POSPÍŠIL, R. *Finance a bankovníctví*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 138 s. ISBN 978-80-244-1712-7.
- PŮLPÁNOVÁ, S. *Komerční bankovníctví v České republice*. Praha : Oeconomia, 2007. 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
- SEKERKA, B. *Banky a bankovní produkty*. 1. vyd. Praha: Profess Consulting, 1998. 532 s. ISBN 80-85235-51-X
- Stanislav Polouček a kol. *Bankovníctví*. Praha : C. H. Beck, 2006. xvii, 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
- VRANÁ, P. *Skóring*. Západočeská univerzita v Plzni, 2009. 9 s. Semestrální práce. Západočeská univerzita v Plzni.
- ZEMAN, V. *Bankovníctví 2. díl : studijní text pro prezenční i kombinovanou formu studia*. Brno : AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, s. r. o., 2008. 98 s. ISBN 978-80-214-3581-0.

- ZMEŠKAL, Z. *Finanční řízení podniků a finančních institucí : Sborník příspěvků ze 7. mezinárodní vědecké konference*. Ostrava : [s.n.], 2009. Vícekriteriální hodnocení variant a analýza citlivosti při výběru produktů finančních institucí, s. 485-490. ISBN 978-80-248-2059-0.

b) Právní předpisy

- Zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelských úvěrů a o změně zákona č. 64/1986
- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

c) Internetové zdroje

- *Banky.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.banky.cz>>.
- *Cnb.cz* [online]. 2003-2009 [cit. 2010-04-21]. ARAD systém časových řad. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=6847&p_strid=ABBAF&p_lang=CS>.
- *Creditbureau.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.creditbureau.cz/cs/Finance/Solutions.aspx?chnl=CreditReporting>>.
- *Finance.cz* [online]. 2000-2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kreditni-a-uverove-karty/srovnani-kreditnich-karet/>>.
- *Finance.cz* [online]. 25.2.2009 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.finance.cz/zpravy/finance/210471-k-cemu-slouzi-uverove-registry-/>>.
- *Finexpert.cz* [online]. 15.6.2007 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.finexpert.cz/Diskuze/Uverove-registry-II-Czech-Credit-Bureau--dva-registry-pro-vsechny/sc-26-sr-1-a-19386/default.aspx>>.
- *GE Money* [online]. 2001-2010 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/1>>.
- *GE Money* [online]. 2001-2010 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.gemoney.cz/ge/cz/1/pujcky/osobni-pujcka-pojisteni-schopnosti-splacet>>.
- *GE Money* [online]. 8.3.2010 [cit. 2010-04-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.gemoney.cz/documents/cz/GEMB-sazebnik-retail.pdf>>.

- *IDnes.cz* [online]. 4. února 2009 [cit. 2010-04-03]. Dostupné z WWW: <http://finance.idnes.cz/odstoupit-od-uverove-smlouvy-zatim-umoznuji-jen-nektere-banky-psa-bank.asp?c=A090203_105244_bank_fib>.
- *Isplatky.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://isplatky.cz/kreditni-karty-uverova-karta.php>>.
- *Ligand.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.ligand.cz/Rychle_spotrebitelske_uvery.htm>.
- *Mesec.cz* [online]. 1998-2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/jsou-nakupni-uverove-karty-vyhodne/>>.
- *Poštovní spořitelna* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Dostupné z WWW: <www.postovnisporitelna.cz>.
- *Poštovní spořitelna* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.postovnisporitelna.cz/Fyzickeosoby/Pujcky/Stranky/Neucelovy-ver.aspx?tab=Cenik>>.
- *Pujcky.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-04-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.pujcky.cz/volksbank-cz/>>.
- *Raiffeisen BANK* [online]. 2008 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.rb.cz/>>.
- *Raiffeisen BANK* [online]. 7.7.2008 [cit. 2010-04-15]. Dostupné z WWW: <<http://rb.cz/attachements/Ceniky/Ostatni/Cenik-produktu-a-sluzeb-pro-soukrome-osoby-od-7-7-2008.pdf>>.
- *SOLUS právnické sdružení právnických osob* [online]. 2010-02-01 [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.solus.cz/hlavni-stranka/>>.
- *Volksbank Česká republika* [online]. 27.04.2009 [cit. 2010-04-20]. Dostupné z WWW: <http://www.volksbank.cz/vb/jnp/cz/obcane/uvery/cz-obcane-uvery-spotrebitelsky_uver.html>.

Seznam zkratek a symbolů

BRKI = bankovní registr klientských informací

BÚ = bankovní účet

ČSOB = Československá obchodní banka, a. s.

FO = Fyzická osoba

IČ = Identifikační číslo

Kč = korun českých

NRKI = nebankovní registr klientských informací

p.a. = per anum, ročně

p.b = procentní body

RPSN = roční procentní sazba nákladů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. května 2010

.....
Radka Stehlíková

Adresa trvalého pobytu studenta:
Ahepjukova 23, 702 00, Ostrava-Fifejdy